БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 56 (19.727). ● 1987 йил 8 март, якшанба ● Баҳоси 3 тийин.

Бугунги сонда:

● ПАРТИЯ ВЕТЕРАНИНИНГ ДИЛ СУЗЛАРИ
● МЕҲНАТ КОЛЛЕКТИВЛАРИДА, ОИЛАДА ВА ЖАМИЯТДА ЕНМА-ЕН
● 2-бет

● КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ 1987 ЙИЛ ЯНВАРЬ ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИНИ БАЖАРА БОРИБ
● ТАСС ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН
● 3-бет

● ҚИЗЛАР ГУЛДАСТАСИ
● АМАЛИЙ ЕРДАМ КЕРАК
● ЯНГИЛИКЛАР, ХАБАРЛАР, ФАКТЛАР
● 4-бет

БАЙРАМИНГИЗ МУБОРАК, АЗИЗ ОПА-СИНГИЛЛАР!

Азиз хотин-қизлар! Мана шу баҳор байрами кунида КПСС Марказий Комитети Сизларга мустаҳкам сиҳат-саломатлик, меҳнатда, ўқишда, ижодда, болаларни тарбиялашда муваффақиятлар тилайди. Ажойиб Ватанимизнинг қудратини мустаҳкамлашдан иборат муштарак ишга қўшаётган ғоят катта ҳиссангиз учун раҳмат! Сизларга ва яқин кишиларингизга бахт-саодат тилаймиз!

(Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг 1987 йил 8 Март муносабати билан Совет хотин-қизларига табрикномасидан).

Плакатни А. Сухарев чизган.

САОДАТ

Унинг яшнаб турган чеҳрасидан, кулиб турган кўзларидан бахт-саодат балқийди. Ҳаёти ҳам саодат билан мунаввар. Исми ҳам жисмига монанд — Саодат!

Самарқанд областида Саодат Оллоёрова номини кўпчилик эшитган. У ҳалол меҳнати, самимийлиги, камтарлиги, эл-юрт ишига жон фидолиги билан ҳурмат қозонди. Совхоз партия комитетида у билан суҳбатлашиб ўтирибмиз. Меҳнаткаш одамлар камгап бўлишади дейдилар. Саволларимизга у қисқа, лўнда жавоб беради:

—Оиламиз билан чорвадормиз. Опам билан мен сут соғамиз.

Опаси Мусаввар ундан беш йил олдин фермага ишга келган. Ҳозир 20 бош сигирни парвариш қилади. Ўтган йили ҳар бош сигирдан 3400 килограммдан сут соғиб олди.

— Сиз қанчадан соғдингиз, — сўраймиз Саодатдан.

— 3550 килограммдан.

— Опангиздан ўзиб кетибсиз-ку...

— Шундай бўлди. Унинг уч фарзанди бор... Баъзан ишга келолмай қолади. Ўша кунлари унинг ўрнига бошқа киши ишлайди...

Саодат ферма цех партия ташкилотининг секретари. Айни пайтда у касаба союз жонкуяри ҳам. Яқинда ферма касаба союз йиғилишида шу куннинг муҳим вазифаси — социалистик мусобақанинг таъсирчанлиги ва самарадорлигини ошириш масаласи муҳокама қилинди. Саодат ҳам сўзга чиқди.

— Баъзи сут соғувчи ва молбоқарлар мусобақани янада жонлантириш ҳақида гапиришди, — деди у. — Бунинг учун аввало мусобақанинг тарбиявий ролини, таъсир кучини ошириш керак. Бусиз самара ҳам, масъулият ҳам бўлмайди, интизом бўшашади. Ўзимиздан мисол: бир неча марта ғолиб чиққан киши орадан кўп ўтмай прогул қилади, чала-ярим ишлайдиган бўлиб қоляпти. Йил охирида кўрсаткичи ҳамманикидан паст бўлиб қолади. Шуни таклиф қилардимки, энди пировард натижага қараб рағбатлантиришни йўлга қўйиш керак.

«Ўзбекистон Компартияси 40 йиллиги» совхози партия комитети секретари Илаш ака Номозовнинг айтишича шу хўжаликда, совхоз бўйича эса чорвачилик фермасида районда биринчи бўлиб ана шу усулга ўтишга қарор қилинибди. У Саодат ҳақида гапиpаркан, январь ойида бўлиб ўтган кенгайтирилган партия комитети мажлисини эслади.

Ўша йиғилишда чорвадорлар таъна эшитишди. Нега шундай бўлди? Ахир, планлар ошириб бажарилиб, совхоз бўйича ҳар бош сигирдан 3000 килограммдан сут соғиб олинганди-ю? Дашном эшитишга бошқа нарса сабаб бўлди. Маҳсулот таннархи ошиб кетди. Ҳар бир центнер сут етиштириш учун пландаги 27 сўм 97 тийин ўрнига 31 сўм сарфланди. Саодат ўйланиб қолди. Ем-хашакдан тежаб-тергаб фойдаланиляпти. Сифат ҳақида ҳар куни қайғурилади. Ҳар бир чорвадор ҳалол ишлаяпти. Аммо шунга қарамай кейинги вақтда даромад камайди. Бу масала ферма коммунистларини ҳам ташвишга солди. Улар масалани ойдинлаштириш кераклигини Саодатдан талаб этишди.

Саодат партком мажлисида сўз олиб шу ҳақда гапирди. Маълум бўлишича, ҳар бир центнер беда жамғаришга белгиланганидан икки ҳисса кўп харажат қилинибди. Ҳар центнер сомон етиштиришга эса 60 тийин ўрнига 3 сўм 56 тийин «сочиб» юборилибди. Бундай «бебилиска» харажатлар ферма маҳсулотидан олинган даромадни кемириб қўйибди.

— Энди аввалги «текислаш» даври ўтди, — деди Саодат. — Ҳар ким ўз меҳнати, ўз вазифасига жавоб беради. Далачилик бригадалари ўз айбларини ўзлари ювишлари керак. Агар ишни уддалай олишмаса, озуқа етиштириш ҳам ферма зиммасига ўтказилсин.

— Ахир бу комплекс чорвачилик дегани-ку, — кимдир луқма ташлади.

— Ҳа, шундай. Иш ҳақи пировард натижага қараб тўланадиган бўлгандан кейин сарфланадиган ҳар бир сўм, ҳар бир тийин фойда келтириши керак.

Партия комитети Саодатни қўллаб-қувватлади. Чорвадорларнинг ташвишига ташвиш қўшилди. Аммо бу ерда гап ташвишда эмас, ҳақиқатнинг рўёбга чиқишида, ҳалолликда экан. Шунинг учун ҳам чорвадорлар катта юкни ўз зиммаларига олишди.

Саодат мактабда ўқиб юрган кезларида ўқитувчиликни орзу қиларди. Бироқ, оилавий шароит, ҳаёт ташвишлари истакдан устун келди. Лекин киши ҳақиқий инсон бўлиши учун касбкорнинг фарқи йўқ экан. Мана, Саодат опасига эргашиб фермага келди. Тиришқоқлиги, меҳнатсеварлиги туфайли дарров эл назарига тушди. Уни район Советига депутат этиб сайлашди. Халқ берган наказларни сидқидилдан бажаряпти. Район партия комитети бюроси аъзоси сифатида ҳам ферма ходимларининг ташвиши билан кўпроқ шуғулланди. Уларнинг иш шароитлари ҳақида қайғурди.

— Раҳмат Саодатга, — дейишади ҳозир чорвадорлар.

— Фермада Саодатнинг ташаббуси билан иссиқ овқат, дам олиш хоналари ташкил этилди. Хуллас, унумли меҳнат қилиш ва яхши дам олиш учун зарур шароит яратилди.

Бу гаплар заминида Саодатга нисбатан миннатдорчилик, ҳурмат-иззат мужассам. Саодат кам гапириб, кўп ва самарали меҳнат қилгани учун коллективнинг ана шундай эъзозига лойиқ бўлди.

М. ХУДОЙБЕРДИЕВА, Булунғур райони.

ҚЎМАКДОШМИЗ

Озиқ-овқат программасини амалга оширишда бир мунча намунали ишларни қилмоқдамиз. Кейинги йилларда шоличиликни ривожлантиришга комсомол-ёшлар муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

Совхозимиз 1981 йилнинг баҳорида кўчма бригадалар ва қўриқ ерларни ўзлаштириш базасида ташкил қилинган. Мен дастлабки йили совхозда шоликор, кейинчалик звено бошлиғи бўлиб ишладим. 1983 йилдан комсомол-ёшлар бригадасига бошчилик қиляпман. Бригадамиз шоликорлари фан ва техника янгиликлари, агротехника ютуқлари, илғор тажрибаларга амал қилган ҳолда ҳар йили шоли етиштириш ва тайёрлаш планларини ошиғи билан бажармоқдалар. Ўтган йили 46 гектар майдоннинг ҳар гектаридан пландаги 36 центнер ўрнига 37 центнердан ҳосил кўтариб, мажбуриятимизни районда биринчилар қаторида бажардик.

Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги нишонланадиган йилда шоли ҳосилдорлигини гектар бошига камида 38 центнерга етказишдек юксак мажбурият қабул қилганмиз. Кузги-қишки тайёргарлик ишларини яхши ўтказдик. Экишда қатнашадиган техникани ремонтдан чиқардик. Шу кунларда комсомол-ёшларимиз минерал ва маҳаллий ўғит жамғаришда фаол қатнашмоқдалар.

Бироқ шоликор совхозларда комсомол-ёшларнинг шароитларини яхшилашга етарли эътибор берилмаётир. Хўжалигимизда ҳалигача турар жой ва маданий-маиший хизмат кўрсатиш муаммолари ҳал қилингани йўқ. Ҳаммом, клуб, кутубхона, спорт комплекси ва бошқа маданий-маиший объектлар қурилмаяпти. Автоном республикадаги бошқа шоликор совхозларда ҳам аҳвол худди шундай. Мутасадди раҳбарлар ва ташкилотлар шоликор совхозларда турар жой, маданий-маиший объектлар қурилишини жадаллаштиришлари лозим.

Ҳ. АБДУХОЛИҚОВА, Чимбой районидаги Пиржон Сеитов номли совхоз комсомол-ёшлар бригадаси бошлиғи.

● *Диққат: янгилик*

СИФАТ КЎРИГИ

Республика енгил саноат корхоналари бу йилги баҳорги-ёзги мавсумда бизни қандай янгиликлар билан хушнуд этадилар? Маҳсулотлар сифати харидорларнинг ўсиб бораётган талабларига мосми? Уларнинг ранги, сифати, ҳозирги замон модаси талабларига жавоб бериш-бермаслиги тўғрисида нима дейиш мумкин?

Кўпчиликни ҳаяжонлантирувчи бундай саволлар ва бошқа саволларга жавоб беришга кийим-кечак ҳамда пойабзал сифати Бутуниттифоқ кўригининг республика босқичи ёрдам беради. Кўрикни «Социалистическая индустрия» газетаси редакцияси, ВЛКСМ Марказий Комитети, СССР Енгил саноат ва Савдо министрликлари, тўқимачилик ва енгил саноат ходимлари касаба союзи Марказий Комитети, тармоқ илмий-техника жамияти правлениеси эълон қилди. Шу йил 20-23 март кунлари кўрик доирасида Тошкентдаги Марказий универсал ва «Болалар дунёси» магазинларида республика енгил саноат корхоналарининг маҳсулотлари кенг намойиш қилинади ва сотилади, харидорга катталар ҳамда болаларнинг баҳорги-ёзги кийим-кечаклари, пойабзалларини танлаб олиш имконияти яратилади.

Кўрикни ташкил этувчилар фикрича, харидорлар ўзларига ёққан маҳсулотларни сотиб олишдан олдин савдо ходимлари ва саноат корхоналари вакилларидан малакали консультациялар олишлари, буюмлар сифати ҳақида ўз фикр-мулоҳазаларини билдиришлари мумкин. Шу мақсадда савдо залларида мутахассислар сўроқ варақалари билан навбатчилик қиладилар, шунингдек, харидорлар учун телефонлар ўрнатилади. Худди шу кунларда Марказий универсал магазини билан республика Моделлар уйининг намойиш залларида энг модали ва мавсумнинг истиқболли моделлари кўрсатилади.

Ташриф буюрувчилар бу ерда ҳам таклиф этилаётган моделларга ўз баҳоларини беришлари мумкин. Уларнинг фикрлари у ёки бу истиқболли буюмни ишлаб чиқаришга қўйиш масаласи муҳокама қилинаётганда ҳисобга олинади. Харидорлар билан кўрик комиссиясининг коллектив фикр-мулоҳазалари натижалари асосида республика саноати ишлаб чиқараётган энг яхши буюмлар Москвага, марказий кўрик комиссиясига тақдим этилади. Йил охирида эса кўрик якунларига қараб, енгил саноат ва савдо корхоналарининг илғор меҳнат коллективлари дипломлар ҳамда пул мукофотлари билан тақдирланадилар.

Кўрикнинг мақсадлари ва натижалари фақат яхши буюмларни сотиш билангина белгиланмайди. Энг асосийси, харидоргир маҳсулотлар ишлаб чиқаришни кўпайтириш, эскириб қолган моделларни ишлаб чиқаришдан олиб ташлаш, енгил саноат ва савдо корхонларининг амалий ҳамкорлигини кенгайтиришга кўмаклашиш, аҳолига хизмат кўрсатиш маданиятини ошириш ҳамда савдони ташкил этишни яхшилашдан иборатдир.

Кўрик комиссиясига ҳозирданоқ турли таклифлар тушмоқда. Уларнинг амалда рўёбга чиқарилиши маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш ҳамда ассортиментини кенгайтиришга, республикада пишиқ-пухта буюмлар тайёрлашни кўпайтиришга ёрдам берган бўлур эди. Масалан, илғор коллективларнинг қолоқ корхоналарга оталиғини ташкил этиш, ёшлар ассортиментидаги маҳсулотларни тикиш бўйича ёшлар кооперативини вужудга келтириш тадбирлари кўрилиши мумкин.

Кўрик давомида ва унинг якунларида яна қандай таклифлар тушади? Улар қандай амалга оширилади? Биз барча газетхонларни муҳокамага таклиф этамиз. Жамоатчиликнинг кўрикка ва унда қатнашувчи коллективлар фаолиятига берадиган баҳоси, айниқса, муҳимдир.

● *Кўклам—меҳнат билан кўркам*

САБЗАВОТКОРЛАР ҒАЙРАТИ

Баҳорнинг илиқ ҳарорати Риштон районидаги Сўх воҳаси далаларига ҳам етиб келди. Атрофи юксак тоғлар билан ўралган далалар бағрида тракторларнинг бетиним овози эшитилиб турибди.

Воҳанинг «Сўх» ва «Ленинград» совхозларидаги бир пайкалда ерларни текислаш, далага маҳаллий ўғит ташиб чиқариш ишлари авж олдирилаётган бўлса, бошқасида сифатли тайёрланган ерларга эртаки картошка уруғи қадалмоқда.

«Сўх» совхозидаги «Ровон» бўлимининг Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Икром Метинбоев бошлиқ бригадасида 3 гектар ердаги плёнка остига экилган эртаки картошка анча бўй чўзиб қолди. Қолган ерларга уруғ қадаш жадаллаштириляпти. «Шарқобод» бўлимидаги Раҳматулла Неъматуллаев, «Коммуна» бўлимидаги Бобоискандар Жўраев бошлиқ коллективларда экиш сифати ва суръати, айниқса, юқори бўлаётир.

«Ленинград» совхозининг коммунист Жалолиддин Исломов бошлиқ бригадаси деҳқонлари картошка экишга хўжаликда биринчилардан бўлиб киришган эдилар. Фидокорона меҳнат эвазига мўл ҳосил етиштириш, маҳсулот таннархини арзонлаштириш бригада коллективининг асосий шиорига айланган. Юбилей йилида ҳар гектар ердан 320 центнердан юқори сортли картошка етиштириш, маҳсулотнинг ҳар центнери учун сарфланадиган харажатни 1,5 баравар арзонлаштириш мўлжалланмоқда.

«Сўх» совхозининг М. Горький номли, «Ленинград» совхозининг «Ленинобод», «Коммунизм» бўлимларида ҳам картошка экиш кун сайин жадаллаштириляпти.

Х. БУРХОНОВ.

ҒАЛЛА МАЙСАЛАРИ ОЗИҚЛАНТИРИЛМОҚДА

Қашқадарё область колхоз ва совхозларида кузги ғалла майсаларини озиқлантириш ишлари қизғин олиб борилмоқда. Ҳозиргача мавжуд 212 минг гектар майдондаги ғалланинг 150 минг гектардан ортиқроғи минерал ўғитлар билан озиқлантирилди. Бу ишда граждан авиациясининг 26 та самолёти ва 110 та ер усти аппаратидан самарали фойдаланилмоқда. Улар ёрдамида кунига 7,5—8 минг гектар ерга ўғит сепилаётир.

Областдаги Ульянов, У. Юсупов, Шаҳрисабз, Қарши ва Муборак районларининг хўжаликлари бу соҳадаги топшириқларни барвақт бажариб бўлдилар. Озиқлантирилган майдонлардаги майсалар барқ уриб ривожланмоқда.

М. КАРОМОВ.

ХЎЖАЛИК ЮРИТИШ— БРИГАДА БОШЛИҚЛАРИ ЗИММАСИДА

Пахтакор районидаги Кичанов номли совхоз ўтган йилнинг иккинчи ярмида хўжалик юритишнинг янги усулига ўтганди. Хўжаликда бўлимлар тугатилиб, йириклаштирилган бригадаларнинг молиявий харажатларини бригада бошлиқлари назорат қила бошладилар. Улар мавсумий ишлар харажатларини ўзларига берилган чек ҳисобидан сарфлашди. Натижада тежаб қолинган маблағнинг 70 проценти коллектив аъзоларининг меҳнатларига яраша тақсимлаб чиқилди.

Янги усул ярим йилдаёқ ўз самарасини кўрсатди. Хўжалик 3,4 миллон сўм фойда олди. Совхоздаги штатларнинг 150 тага қисқариши ҳам ойида минглаб сўм маблағ тежаш имконини берди. Ҳозир областдаги қатор хўжаликларда бу янги иш усулини қўллаш тадбирлари белгиланяпти. Яқинда қўшни Сирдарё области хўжаликлари мутахассислари, раҳбарлари ва РАПО раислари бу ерда бўлишиб, хўжалик юритишнинг шу самарали усули билан танишдилар.

ЯНГИ ТУТЗОРЛАР

Дўстлик райони пиллакорлари мавсумга тайёргарлик ишларини янги тутзорлар барпо этишдан бошладилар. Бу иш, айниқса, Саркисов номли совхознинг Ғ. Мирсаидов бошқарувчилик қилаётган бўлимида намунали олиб борияпти. Коллектив мавсумда 15 минг тут кўчати ўтқазиш ва уларни сифатли парваришлаш учун мавжуд имкониятлардан унумли фойдаланмоқда. Кўрилган тадбир келгусида хўжаликларнинг бошқа жойлардан тут барги ташиш ташвишидан қутқаради.

Б. САТТОРОВ.

КРЕМЛДА СУҲБАТ

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. И. Рижков 6 март куни Швеция Бош министри И. Карлссоннинг махсус вакили Швеция ташқи ишлар министрлигининг бош секретари П. Шорини қабул қилди. П. Шори Швеция ҳукумати бошлиғининг мактубини топширди.

Н. И. Рижков мактуб учун миннатдорчилик изҳор этди. Совет томони бу мактубни Швеция билан Совет Иттифоқи раҳбарлари ўртасида турли формалардаги бевосита мулоқот практикасини ривожлантиришнинг яна бир далили, деб билади. И. Карлссоннинг ўтган йили Москвага қилган расмий визити натижасида ана шундай бевосита мулоқот практикасига янги омил бағишланди.

Бўлиб ўтган суҳбатда Н. И. Рижков Швеция томонининг эътиборини Европада ўртача олислик ракеталарини тугатиш борасида Совет Иттифоқининг янги ташаббусига алоҳида жалб этди. Хавфсизлик ва қуролсизланиш масалаларида совет раҳбарларининг янги тафаккури, ядро қуролларини камайтириш ва бора-бора тугатиш проблемаларини ҳал этиш йўлларини қидириб топиш учун юксак масъулиятни ҳис этаётганликлари мана шу ташаббусда мужассам ифодасини топди. Европадагилар вужудга келаётган вазиятга жиддий баҳо бериб, Европа қитъаси эҳтимол тутилган ядро уруши майдони, деб қаралмаслиги учун ноёб имкониятдан фойдаланадилар, деб умид билдирилди. Шу жиҳатдан СССРдагилар Швеция Бош министри Совет Иттифоқининг бу катта тадбирига ижобий баҳо берганлигини мамнуният билан кутиб олдилар.

Ҳар иккала томонни қизиқтирувчи Совет—Швеция муносабатларига оид баъзи масалалар ҳамжиҳатлик ва ишонч руҳида кўриб чиқилди. Н. И. Рижков Совет Иттифоқи иккала мамлакат халқларининг манфаатлари, Европа тинчлиги ва ялпи тинчлик манфаатларини кўзлаб, Совет — Швеция яхши қўшничилик муносабатларини ривожлантиришга қаратилган йўлга муттасил амал қилаётганлигини таъкидлади.

(ТАСС).

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

ГУЛИСТОН, 7 март. (ЎзТАГ). Сирдарё область партия комитетининг бугун бўлиб ўтган пленумида область партия комитети бюросининг КПСС XXVII съезди қарорларини бажариш соҳасидаги ишига оид ҳисоботи кўриб чиқилди. Сирдарё область партия комитетининг биринчи секретари А. Ф. Клепиков доклад қилди.

Пленум қатнашчилари, шунингдек, КПСС XXVII съезди талаблари асосида агросаноат комплекси иши самарадорлигини янада ошириш юзасидан область партия ташкилоти вазифаларини ҳам муҳокама қилдилар.

Пленумда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари В. А. Антонов нутқ сўзлади.

БУГУН — ХАЛҚАРО ХОТИН-ҚИЗЛАР КУНИ

ИҚБОЛ

№ 3

Хотин-қизлар давраси

Ўз меҳнат туҳфалари билан байрамни муносиб кутиб олаётган бу чеварлар Тошкентдаги Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасида меҳнат қилишади. Чеварлар билан танишинг: (чапдан ўнгга) О. Туропова, Э. Баумгертнер, В. Ғаффорова, А. Крылова, Ф. Ваапова, Л. Хе, М. Турсунхўжаева, М. Муҳаметраҳимова, М. Икромова.

В. МОЛГАЧЕВ фотоси.

ВЕТЕРАННИНГ ДИЛ СЎЗЛАРИ

ҲАММАСИ ЎЗ ҚЎЛИНГИЗДА

Ҳар кимга ҳар хил шароит, ҳар хил даврда яшаш насиб этади. Инсоннинг ўзлиги шундаки, у қайси пайтда яшамасин, ўз замонасининг олдида борсин, ўз даврининг жонкуяри, фидойиси бўлсин.

Бизнинг комсомоллик йилларимиз хотин-қизлар озодлиги учун қизғин кураш, саводсизликни тугатишдек оташин йилларга тўғри келган эди. Комсомол билетини менга ўтюрак Абдулла Набиев топширгани билан фахрланаман. Унинг комсомол деган номга муносиб бўлинг, деган сўзлари ҳамон қулоғимдан кетмайди. Биз ёшлар комсомол номига муносиб бўлишга сўз берганмиз. Ҳамма ишларимизда эса сўзимизнинг устидан чиқишга ҳаракат қилдик. Янги ҳаёт, янги турмуш учун жон-жаҳдимиз билан курашдик. Ҳар бир хонадонга кириб, ҳар бир аёлни паранжи ташлашга, «очилишга» ташвиқ қилардик, комсомол сафига ўтишга, ўқишга чорлардик.

Эски тузум, хурофот таъсиридан қутулмаган айрим кишилар, дин пешволари бизнинг ёрқин фикрларимизга, ишларимизга ҳар қадамда тўғаноқ бўлардилар. Улар бизни дўқ-пўписа қилиб ҳам, пичоқ ва милтиқ ўқталиб ҳам қўрқитолмадилар. Шонли йўлимиздан қайтаролмадилар. Бундай довюрак ёшлар ёш Советлар мамлакатининг ҳамма жойларида қизғин курашга отланган эдилар. Хўжаободда совет идорасида биринчи бўлиб никоҳ гувоҳномасини олган куёв билан келинни хурофот бандалари чавақлаб кетишган. Ўша янги ҳаёт қурбонлари хотирасига ёдгорлик лавҳаси ўрнатилган.

Бундай воқеалар биз ёшларни асло чўчитолмас, орқага қайтаролмасди. Агар мухолифларимиз орамиздан икки кишини йўқотган бўлса, уларнинг ўрнига юзлаб, минглаб комсомол ва ёшлар майдонга чиқишарди.

Онам Тўрахон Иброҳимованинг шижоати биз фарзандларинигина эмас, жуда кўп аёлларни жасоратга чорлаган эди. Ҳеч эсимдан чиқмайди, онамнинг ёнида доимо икки қулоч қизил мато юрарди. Қўқон аҳли сайил ва байрам кунлари йиғиладиган жамоат жойларида онам алвонни дарахтгами ёки бирор уй пештоқигами байроқ қилиб илиб қўярди. Коммунистлар, комсомоллар, илғор ғояли кишилар халққа янги ҳаёт, озодлик ҳақида гапириб беришар, шеърлар ўқишар, қўшиқлар куйлашарди. Хотин-қизларнинг ҳуқуқлари, янги совет тузуми берган янги имтиёзлардан фойдаланиш, чиммат балосидан қутилишга даъват этардик. Одамлар илғор ғояли кишиларга эргашардилар. Хотин-қизлар юзларини очиб, клубларга борар, фабрикаларга ишга отланишарди.

Ҳар бир хотин-қизни ичкаридан олиб чиқиш, «очилиши»нинг ўзи бир инқилоб эди.

Биз комсомоллар ҳар бир янгиликни ўзимиздан бошлаб, бошқаларга ибрат бўлишга онт ичгандик. Қалинсиз, икки ёшнинг аҳду паймон билан комсомол тўйлар ўтказишни бизнинг авлод бошлаб берган.

Ҳозирги шундай фаровон ҳаётда минг афсуски, эскича иримсиримларга ишонувчи, ўз тақдири учун курашишдан чўчийдиган баъзи ёшларни учратиб қоласан киши. ЗАГСдан ўтгач никоҳ ўқитиш учун мулла қидириб юрган куёв-келинларни кўрганингда ичичингдан ачинасан. Ёшларнинг иззат-нафси, ғурурини поймол қилаётган қалин балоси ҳамон ширин ошимизга тушган оғудек изғиб юрганига нима дейиш керак!!

Бу йил «Ҳужум» ҳаракатининг 60 йиллигини нишонлаймиз. Биз бу нурафшон байрамга очиқ юз билан кириб келишимиз керак. Коммунистик партиямиз даъват этаётганидек, қайта қуришни ҳар ким ўзидан бошласин. Камчиликларга муросасизлик сиз азиз ўғил-қизларимизнинг шиорингизга айлансин. Биз кекса авлод ёққан машъалани янада юксакроққа олиб чиқинг! Бу дориламон, нурафшон кунларга етиш бир вақтлар бизлар учун муқаддас орзу бўлган.

Комсомол қизнинг СССР Олий Совети депутати экани жамиятимизда табиий бир ҳол. Оддий сут соғувчи Марказий Комитет аъзоси эканидан бугун ҳеч ким ажабланмайди. Бундай фарзандларимиз сони ҳам, салмоғи ҳам ошаверсин. Янада дадил бўлинг, ўз истеъдод ва имкониятларингизни намойиш эта оладиган дориламон замон келди, қизларим! Ватанимиз чиройини очиб, яшнатмоқ учун ўз ҳиссангизни қўшаверинг. Ахир буларнинг ҳаммаси ўз қўлингизда.

Чинниxон ИБРОҲИМОВА,
партия ветерани.

МЕНГА СЎЗ БЕРИНГ

КЎРИБ КЎЗЛАР ҚУВОНСИН

Янги қад ростлаган муҳташам биноларга қараб қувониб кетаман. Бу иморатлар жамолида биз қурувчи хотин-қизларнинг ҳиссамиз борлигидан ўзимда йўқ фахрланаман.

Трестнинг пардозлаш ишлари бошқармасига биз олти дугона бир кунда ишга келганмиз. Ҳеч эсимдан чиқмайди, буюрилган, тўғри келган юмушларни сансалорликка солмай бажариб кетаверардик. Қурилишда биз тенги йигитлар ҳам кўпчиликни ташкил этишар экан. Уларнинг меҳнат фаолияти, хулқ-атворлари билан қизиқсиниб, кузата бошладик. Йигитларнинг айримлари ниҳоятда интизомсиз ва ялқов эдилар. Номигагина, ишга келдингми-келдим, қабилида яшашар экан. Буни бошқарма раҳбарлари, партия, комсомол, касаба союз ташкилотлари раҳбарлари кўра-била туриб, ўзларини билмасликка олишарди. Нега шундай қиласиз, деб сўрасак, шундоғам ишчи кучи етишмайди, агар уларни бўшатиб юбораверсак, ўрнини кимлар билан тўлдирамиз,, деб важ кўрсатишарди.

Ўшанақа оғирнинг устидан, енгилнинг остидан юрадиган йигитларнинг елкасидаги вазифа ҳозир ҳам биз хотин-қизларнинг зиммасига тушяпти.

Холида Османова деган ҳамкасб дугонамиз бўларди. У ниҳоятда ғайратли қурувчи эди. Бир куни қўй дейишимизга қарамай икки челак оҳакни тўртинчи қаватга кўтариб чиқиб кетди. Рангида ранг қолмади. Буни кузатиб турган йигитларнинг эса парвойи-палак эди. Холида қурилишда олти ой ҳам ишламай, кетиб қолди. Ойчўлпон Остонова ҳам ғайрат-шижоатда ундан қолишмасди. Афсуски, у ҳам ишдан кетиб қолди. Бундай фактлар бошқа бригадаларга ишга келган хотин-қизлар ўртасида ҳам тез-тез рўй бериб туради. Бунга сабаб нима?

Қайси жойда иш тақсимоти нотўғри бўлса, иш жараёни тўғри ташкил этилмаса, ўша жойда қўнимсизлик авж олаверади. Мисолга қурилиш ташкилотларини оладиган бўлсак, шуни очиқ-ойдин айтиш керакки, коллективга янги келиб қўшилган ёшларга ғамхўрлик, мураббийлик, айниқса хотин-қизлар орасида ишни ташкил этишда ғамхўрлик ҳамон етишмаяпти. Хотин-қизлар билан эркаклар тенглиги деганда жисмоний ишларни баб-баравар бажариш деган маъно тушунилмайди, ахир.

Ҳозир мамлакатимизда қурилиш ишларида миллионга яқин хотин-қиз банд. Улар асосан пардозловчилар. Имоним комилки, уларнинг аксарияти юқорида ҳикоя қилган дугоналаримизнинг йўлини у ёки бу тарзда босиб ўтишган. Ҳозир ҳам шундай қурувчи йигитлар борки, улар аёлларнинг қўлидан эмас, балки хотин-қизлар уларнинг қўлидаги ишини олишини кутиб ўтирадилар.

Қурилишда банд бўлган аёлларнинг меҳнат жараёнини ташкил этишда уларнинг аёллиги, оналиги ҳеч қачон эсдан чиқмаслиги керак. Ёрдамчи техника воситаларини ишлаб чиқаришда ҳам ана шу жиҳатларга амал қилмоқ керак. Афсуски, пардозловчи иш жараёнида оддий техника воситаларига ҳам эга эмас. Андава, чўмич, шчетка йўқ ёки етишмайди. Краскопульт ҳақида гапирмаса ҳам бўлади. Техника воситалари, механизмлар асосан эркаклар учун мослаб ишлаб чиқарилмоқда. Эшитишимча, ҳатто тўқимачилик саноати станокларида ҳам хотин-қизларнинг ўзига хос хусусиятлари ҳисобга олинмаяпти.

Ишлаб чиқаришга янги, энг илғор техника кириб келган экан, нега энди ундан хотин-қизлар бебаҳра қолиши керак. Хотин-қиз кадрлар уни ишлата билсинлар. Техника билан ишлаш жараёни эса ишчида рационализаторлик, ихтирочилик каби кашфиёт куртакларининг кўзини очади.

Қурувчи хотин-қизлар ечиниб-кийинадиган хоналар тор, гигиена талабига жавоб бермайди. Тушлик дам олиш соатларимизни асосан ошхоналарда овқатланиш учун навбат кутиб ўтказиб юборяпмиз. Устига-устак овқатлар сифатсиз тайёрланади. Яна шуни айтиш керакки, хотин-қизлар учун иш кийимлари ишлаб чиқарилмаяпти. Қурувчилар учун оилавий дам олиш пансионатлари, спорт базалари кам.

Бошқарма бошланғич партия ташкилотининг ҳисобот-сайлов йиғилишида сўз олиб, ана шу масалаларни ўртага ташладик. Бригадиримиз М. Походня ҳам бизни қўллаб гапирди. Шундан кейин трест маъмурияти, партия комитети кичик механизацияни ишлаб чиқаришга кўпроқ жорий этиш, қўл меҳнатини енгиллаштиришнинг бошқа масалаларига ҳам эътибор бера бошлади. Лекин бу иш ҳамон суст олиб борилмоқда

Мамлакатимиз бўйлаб ҳар жабҳада қайта қуриш, жадаллаштириш ишлари авж олган. Жойларда хотин-қизлар кенгашлари иш бошлаб юборди. Бизда ҳали бу кенгашнинг ўзи ташкил этилгани йўқ. Ваҳолонки, қурилиш бошқармаларида бу кенгаш қиладиган, амалга оширадиган вазифалар қалашиб ётибди.

Бригадамизда 20 киши ишлаймиз. Ишчилардан 8 нафари хотин-қизлар. Сония Ҳусаинова, Тоира Ибрагимова, Лутфия Тошниёзовалар — ҳар қайсиси ўнлаб шогирдлар етиштирган ажойиб мураббийлар.

Бригадамиз ҳозирда трикотаж фабрикаси биноси қурилишида пардозлаш ишларини ниҳоясига етказмоқда.

Ишхона — иккинчи уйимиз. Биз аёллар на фақат ўз оилаларимизнинг, балки жонажон мамлакатимизнинг ҳам бекаларимиз. Унинг равнақи ва келажаги учун меҳнат қилишдан ҳормаймиз.

Нигора ЖУМАЕВА,
«Самарқандхимстрой» тресги пардозлаш ишлари бошқармаси бўёқчиси.

• «Иқбол» почтасидан

ОПА-СИНГИЛЛАР

Сурум қишлоғи ширин уйқуда. У ён-бу ёнда милтиллаб чироқ кўринади. Қайси хонадонда бемор бедор, қай бирида она алла айтиб, боласини ухлатяпти. Бунисида эса... Бу хонадонда алламаҳалгача чироқ ўчмаслигига қўшнилар ҳам ўрганиб қолишган.

— Ҳа, Мамлакат, имтиҳонлар тугадими?

— Диплом чарчатмаяптими? Муҳаббатхон?

Уч опа-сингил — Муҳаббат, Мамлакат, Роза. Қишлоқда уларни ким танимайди, дейсиз. Мамлакат билан Муҳаббат пойтахтдаги Беруний номли политехника институтининг қурилиш факультетини тугаллаб, сув таъминоти ва канализация бўйича мутахассис бўлиб етишдилар. Уларнинг ҳар икковлари ҳам ҳозир Нариманов шаҳридаги «Иргидромаш» экспериментал заводида инженер бўлиб ишлайдилар. Мамлакат Турсунбоева КПСС сафига қабул қилинди. Муҳаббат Турсунбоева эса завод комсомол комитетининг секретари. Роза Турсунбоева Тошкент медицина институтида таҳсил олмоқда.

— Заводимизда водопровод, газопровод мосламалари, санитария техникаси энг муҳим соҳа ҳисобланади. Мамлакат билан Муҳаббат эса ана шу масъулиятли соҳаларга жавобгар. Уларнинг хизматидан беҳад мамнунмиз, — дейди «Иргидромаш» заводи бош энергетиги Константин Комаров.

Уч опа-сингил. Улар оналари Турдигул аянинг кўз қораси, суянган тоғи, келажаги, бахт-иқболи. Фақат онанинггина эмас, улар Ватанимиз қизлари.

Р. ИСҲОҚОВ,
Коммунистик район, «Политотдел» колхози.

• Совет характери

МЕҲР БУЛОҒИ

Урганч шаҳрида, Ҳамза кўчасидаги 8-уйда Раҳмоновлар оиласи истиқомат қилади. Миллионлаб совет оилалари сингари бу хонадон ҳам инсоний бахт нашидасидан, социалистик тузум шарофатидан баҳраманд. Бир оила тимсолида бепоён мамлакат мужассам десак, муболаға бўлмас.

Хонадон соҳиби Қодир ака Раҳмонов эллик беш ёшга қадам қўйган. Область дорихоналар бошқармаси лабораторияси ходими. Ишчанлиги, камтарлиги, дилкашлиги туфайли ҳурмат қозонган. Унинг умр йўлдоши Раҳима опа (одамлар уни Раъно опа дейишади) пенсия ёшига яқинлашиб қолди, саноат моллари савдоси идорасида ишлайди, савдо аълочиси. Хушмуомала, самимий аёл. Эр-хотин ҳалол меҳнатга енг шимаришган, турмушларидан мамнун.

— Неча фарзандингиз бор? — сўрадик улардан.

Қодир ака хотинига қаради. Раҳима опа бир лаҳза истиҳола қилди, ҳаяжонлангандек бўлди.

— Фарзандлар ҳақида гапирсам, юрагим тўлқинланади, — деди ва давом этди: — оналик ҳиссиёти, қолаверса, мен ахир...

Суҳбат давомида Раҳима опанинг қалбидаги ҳаяжоннинг боиси аён бўлди. Она сутидан, ота шафқатидан бебаҳра қолган гўдакларни иссиқ бағрига олиб, меҳрибонлик билан тарбиялаш ва катта қилиш айтишга осон.

— Инсон дилини меҳр булоғига ўхшатгим келади. Бу булоқнинг кўзлари очилса, ҳаёт гулгун яшнаб, олам қувончга тўлади, — деди Раҳима опа.

Дарҳақиқат, ўндан ортиқ гўдакни ўз тарбиясига қабул этиб, уларни вояга етказиш учун офтобдек ҳароратли, уммондек кенг қалб керак. Раҳима опа билан Қодир ака ана шундай қалби қуёш, меҳри дарё одамлардан. Улар ҳар бир фарзанди таърифида тўлиб-тошиб гапиришади, кичкинтойларни ўкситмай, бағри бутун ва соғлом қилиб ўстириш учун чеккан азоб ва изтиробларини эслашади. Шуниси қувончлики, захмат ва ташвишлар беиз кетмаган, мушфиқ она, ғамхўр падар фарзандлар камоли ва иқболидан бошлари осмонда.

...Қодир ака турмуш ўртоғининг кечикканидан хавотирланиб ўтирарди. Бир вақт Раҳимаси уйига чақалоқ кўтариб қайтди.

— Ие, қани, қани, туғруқхонаданми? Ўғилми, қизми?

— Қиз. Ой деса юзи, кун деса кўзи бор...

Чақалоқ уч кунлик экан. Унга Ирода деб исм қўйишди. Раҳима опа гўдакка эмизик билан сут бериб, кечалари атрофида парвона бўлди. Ойлар, йиллар ўтди. Ироданинг ҳусни ҳам, бахти ҳам гулдек очилди. Ўрта мактабни тамомлаб, Тошкент давлат университетига ўқишга кирди. Ҳозир юрфакнинг охирги курсида таҳсил кўрмоқда. Ирода инженер Ўктамжон билан оила қуриб, бахт топди.

— Ирода қизимиздан икки невара кўрдик. Исмлари Нодира ва Наргис. Ана, чопқиллаб юришибди, — жажжилар ўйнаётган томонга ишора қилди Раҳима опа.

Гулбаҳор — Ироданинг сингилларидан бири. Бу оилага аъзо бўлиб келганида беш кунлик чақалоқ эди. Ҳозир у педагогика институтида ўқишни давом эттирмоқда. Болтабика, Гулсара ва Гулароларни айтмайсизми. Ҳар бирининг оилада, ҳаётда ўз ўрни бор. Киройи опа-сингиллар шундай бўлишса дейсиз. Бахтиёр эса ака-укалар орасида чаққонлиги, эпчиллиги билан ажралиб туради. У ўрта махсус маълумотга эга, автомобиль транспорти ходими бўлиб етишди.

Рустамбек билан Қаҳрамон мактаб ёшига энди етган пайтларида Раҳмоновлар хонадонига аъзо бўлишди. Аввал Хива болалар уйида тарбияланган Рустамбек Қодир ака ва Раҳима опа сиймосида ҳақиқий ота-онасини топди, шу даргоҳда ўсиб улғайди. Самарқанд савдо институтини тамомлаб, ихтисоси бўйича ишга жойлашди. Ҳозир бола-чақали, рафиқаси Қурбонгул олий маълумотли бухгалтер. Қаҳрамон — ўғиллар ичида кенжаси, Совет Армияси сафида хизмат қилиб, яқинда запасга бўшади. Институтга кириш тараддудида.

Оиланинг кичик аъзоси Онахон илк дафъа табассум билан Раҳима опа кўзларига боққанида, икки ойлик гўдак эди. Ҳозир 4-синфда билим олмоқда. Яқинда у ўн ёшга тўлган кун катта хонадон шодиёнасига айланди. Ҳамма фарзандлар, 20 дан ортиқ невара даврага тўпланишди. Бу чоқда Қодир ака билан Раҳима опанинг чеҳраларида балққан нур уй ичини ҳам, барча дилларни ҳам мунаввар этди.

Шодлик ва ифтихорнинг боиси маълум. Кўзлари чақнаб турган ўғил-қизлар — Раҳима опа ва Қодир аканинг сўнмас чироқлари, суянган тоғлари, ҳақиқий фарзандларидир. Улар етимлик нималигидан бехабар, мунис-меҳрибон қўллар бошини силаб, ардоқлаб-авайлаганлиги учун кўнгилларига ғам-ғусса бегона. Бахтиёр фарзандлар ота билан онани сидқидилдан эъзозлашади. Оилада дўстлик ва аҳиллик, бир-бирига ҳурмат, ўзаро ёрдам муҳити қарор топган.

Раҳмоновлар хонадонини интернационал оила дейишлари бежиз эмас. Бу хонадонда турли миллатга мансуб фарзандлар ягона оила туйғуси билан яшаб, Советлар Ватани билан фахрланишади. Совет турмуш тарзи нишоналари Раҳмоновлар оиласи кўзгусида яққол кўзга ташланади.

— Фарзандларингиз сизлар уларни тарбиянгизга олганлигингизни билишадими?

— Болаларимизни ҳеч қачон алдамаганмиз. Ростгўйлик, ҳақиқат бор жойда меҳр-оқибат, ишонч ва садоқат бўлади, — дейишди улар.

Қутлуғ хонадон билан хайрлашарканман, хаёлимдан шундай фикр ўтди: аёл зоти болани туғиб бергани билан чинакам она бўла олмайди. Ёруғ дунёга келган инсонни тарбиялаб вояга етказа олган меҳри бутун, қалби мусаффо аёлгина она бўлишга лойиқ. Фарзанд тарбияси йўлида ирода, сабот, ҳиммат кўрсата олган ҳалол, диёнатли, мард киши чин падар бўла олади.

Ф. ЗОҲИДОВ.

• Сўнмас у кунлар шуҳрати

ҒАЛАБАМИЗ ГУЛЛАРИ

Эгнига атлас кўйлак ўрнига ҳарбий кийим кийган бу аёлларни ким танимайди дейсиз. Улар Улуғ Ватан уруши йиллари Украина, Белоруссия, Ленинград, Манжурия тупроғида, шунингдек бошқа фронтларда ўз куй ва қўшиқлари, таманно рақслари билан жангчилар кўнглини кўтарган, уларни фашизм устидан ғалаба қозонишга руҳлантирган ўзбек концерт бригадаси аъзолари.

Улуғ Ватан уруши тугаганига қирқ икки йил бўляпти. Республикамизнинг турли жойларида истиқомат қилаётган бу санъаткорлар учрашиб, яна бир ансамблга тўпландилар. Ўзбекистон ССР халқ артисти Гавҳар Раҳимова ташаббуси билан бошланган бу хайрли иш таҳсинга сазовордир. Шундай қилиб собиқ жанговар концерт бригадаси Ўзбекистон Театр жамияти секциясига бирлашди. Бундан бирдан-бир мақсад — уруш йиллари улар куйлаган қўшиқлар, ижро этган рақслар, ўзбек ва рус тилларидаги бадиий ўқишлар, хуллас тарихий концерт программаси қайта тикланди.

Ўтган йили ансамбль 80 марта концерт намойиш этди. Пахтакорлар, Тошкент гарнизони, «Горремтрест» ишчилари, Туркистон ҳарбий округи музейи томошабинлари, пойтахтдаги Октябрь районининг қатор мактаблари ўқувчилари ва педагоглари ҳузурида меҳмон бўлдилар.

Туркистон ҳарбий округи музейида ансамблнинг Улуғ Ватан уруши йилларидаги жанговар фаолиятига бағишланган бўлим мавжуд. Эндиликда бу экспозиция ҳозирги давр томошабинларининг ансамбль хусусидаги янгидан-янги фикр-мулоҳазалари билан бойиб бормоқда.

Ўзбекистон қизлари уруш йиллари ижро этган қўшиқлар ёзилаётган пластинкалар ҳадемай ўз мухлисларига етиб боради. Фронтчи аёллар ансамбли ҳақида видеофильм суратга олинди. Шуниси диққатга сазоворки, концертдан тушган маблағ Бутуниттифоқ маданият фондига топширилмоқда.

И. ГРИНГБЕРГ,
жанговар концерт бригадаси қатнашчиси, филология фанлари кандидати, доцент.

* * *

Суратда: Улуғ Ватан уруши йилларида ташкил этилган жанговар концерт бригадаси аъзолари.

• «Иқбол»га жавоб берадилар

«ДАДИЛ БЎЛ, МУҚАДДАМ»

КАЛИНИН РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИ:

«Совет Ўзбекистони» газетасининг шу йил 4 январь сонидаги «Иқбол» саҳифасида босилган «ДАДИЛ БЎЛ, МУҚАДДАМ» сарлавҳали очеркдаги танқидий фикрлар тасдиқланди. Унда кўтарилган муаммолар, танқидий фикрлар район партия комитети бюроси ва Тошкент область касаба союзлари Совети президиумининг биргаликда ўтказган мажлисида муҳокама қилинди.

Район партия комитети бюроси хўжасизликнинг олдини олмаганлиги, ўз ишига совуққонлик билан қараганлиги учун А. Абдураҳимовнинг раислик вазифасида қолиш-қолмаслиги масаласини колхоз умумий йиғилишида кўриб чиқишни тавсия этди.

Колхоз партkomи секретари Х. Қаҳҳоров, колхоз касаба союз комитети раиси Н. Бозоров ҳам партиявий жазо олдилар.

Чорвадорлар уйи керакли ашё билан жиҳозланди. Колхоз меҳмонхонасига район кутубхонасининг филиали жойлаштирилди ва у ерда Улуғ Ватан уруши, меҳнат ветеранлари клуби очилди. Очеркда тилга олинган иккинчи меҳмонхона биносини эса қишлоқ участка шифохонасига айлантириш учун олиб борилаётган ремонт ишлари ниҳоясига етай деб қолди. Электрлаштириш тармоқларини янада яхшилаш мақсадида қўшимча подстанция қуриш лойиҳаси ишлаб чиқилди.

Куйбишев номли колхозда олиб борилаётган қайта қуриш тадбирлари бажарилишини район ижроия комитети ва район агросаноат бирлашмаси назорат қилиб боради.

* * *

Шунингдек, Куйбишев номли колхоз правлениеси ва партия комитетидан жавоб олинди:

«ДАДИЛ БЎЛ, МУҚАДДАМ» сарлавҳали очерк колхоз правлениеси ва партия комитетининг кенгайтирилган йиғилишида муҳокама қилинди. Мақоладаги танқид ҳаққоний. Хўжаликдаги мазкур камчиликларни бартараф этиш учун меҳнаткашлар ўртасида сиёсий-тарбиявий, маданий-маиший ишлар қайта кўриб чиқилди. Колхоз клубига мудир тайинланди. У ерда график асосида бичиш-тикиш, бадиий ҳаваскорлик, фото тўгараклари иш бошлаб юборди.

Колхоз фермасида чорвадорлар учун душхона ва дам олиш хоналари қурилиши бошланди.

Куйбишев номли колхоз меҳнаткашларининг бўлиб ўтган умумий йиғилиши ишда йўл қўйган хато ва камчиликлари, раҳбарлик иш услубидаги сусткашлик ва лоқайдлиги учун А. Абдураҳимовни колхоз правлениеси раиси вазифасидан озод қилди. Шунингдек, Н. Бозоров колхоз касаба союз комитети раиси вазифасидан четлаштирилди.

• *Партия турмуши: демократия сабоқлари*

ОДАМЛАР ҲАЛ ҚИЛИШСИН

*Норин районида колхозчилар ҳамма бригадирларни кўпчилик номзодлар орасидан яширин овоз бериш йўли билан сайлади*лар

Кунларнинг бирида район партия комитетига «Коммунизм» колхози механизатори Т. Жаҳонов кириб келди. Колхоз ишларидан гап очди, сўнгра суҳбатни етилган масалага бурди: баъзи бригадирлар ўз коллективлари билан ишлаб кетиша олмаётган экан. Суҳбатдошимиз бригадаларда анча обрўли деҳқонлар борлиги, одамлар уларга бажонидил эргашишлари мумкинлигини ишонч билан айтди.

Гапнинг рости, биз бундай баёнотни биринчи марта эшитаётганимиз йўқ эди, бошқа сигналлар ҳам бўлганди: гоҳ-гоҳда коллективларнинг аъзолари билан биз тавсия этган ҳамда райком бюроси мажлисларида тасдиқлаган бригадирлар ўртасида низолар чиқиб турарди. Т. Жаҳоновнинг ташрифидан кейин биз пахтачилик бригадалари раҳбарларини тайинлаш практикасидан воз кечиш пайти етди, деган узил-кесил хулосага келдик. Одамлар билан қайта-қайта маслаҳатлашиб олгач қуйи бўғинлар командирларини ҳамма ерда сайлашга қарор қилдик.

Ҳар қандай хўжаликда бригада — асосий ишлаб чиқариш бўлинмаси. Бунинг устига ҳозирги пайтда районимизда барча бригадалар амалда пудратга ўтган. Ана шундай шароитда жуда кўп нарса, жумладан колхозчиларнинг фаровонлиги, умуман олганда ҳатто хўжалик экономикаси ҳам раҳбарга боғлиқ бўлади. Ўз коллективида одамлар кимнинг баҳоси қандайлигини бошқа жойлардагига нисбатан яхшироқ билишади. Шундай экан, нима учун шу ернинг ўзида кадрларга оид масалаларни демократик йўл билан ҳал этиш мумкин эмас?

Хўжаликларнинг партия комитетлари ва правлениелари одамлар фикрига таяниб, ҳар бир бригадада раҳбар лавозимига бир эмас, балки уч номзодни кўрсатдилар. Уларни танлашга ниҳоятда диққат-эътибор билан қаралди. Энг аввало рўйхатга ҳамма ишлаб турган бригадирлар киритилди. Хўжалик жиҳатидан қараганда уларга нисбатан бизнинг жиддий эътирозларимиз йўқ эди — барча бригадалар пахта тайёрлаш планларини уддалашганди. Улардан ташқари бюллетенларга деҳқонларнинг ўзлари қўшимча равишда тавсия этган кишилар — энг яхши механизаторлар, тажрибали сувчилар, қишлоқ хўжалиги мутахассислари ҳам ёзилдилар.

Бўлажак сайловлар ҳақида район жамоатчилиги кенг хабардор қилинди. Номзодларнинг рўйхатлари кўзга кўринарли жойларга осиб қўйилди. Партком секретарлари ва колхоз раислари радиода сўзга чиқиб номзодлар ҳақида гапириб бердилар. Ўйлайманки, бригадаларнинг аъзолари сайловлар ўтгунга қадар ўз қарорларини яхшилаб ўйлаб олиш, ҳамма нарсани ўлчаб кўриш имконига эга бўлдилар. Сайловлар олдидан ҳар бир номзод бригада колхозчилари ҳузурида қисқача нутқ сўзлаб, мазкур коллектив олдида турган вазифаларни қандай тушунаётганлиги, агар уни раҳбар этиб сайлашса, нималар қилишини гапириб берди. Номзодлар ўз «сайловолди нутқлари»дан кейин колхозчиларнинг ҳеч кутилмаган саволларига жавоб беришга мажбур бўлишди. Шунда одамлар кимнинг платформаси асосли эканлигига ишонч ҳосил қилдилар.

Сайловлар яширин овоз бериш йўли билан ўтказилди. Ҳар бир бригадада бюллетенларга учала номзоднинг фамилиялари киритилди. Колхозчиларга овоз бериш пайтида ҳар қандай бошқа номзодни ёзиш имконияти ҳам берилди. Сайлов ўтадиган бинода қутичалар қўйилган хоналар жиҳозланди. Овоз бериб бўлинганидан кейин бригада аъзолари орасидан тузилган ҳисоблаш комиссияси бутун коллектив иштирокида овозларни ҳисоблаб чиқди ва натижаларни маълум қилди.

Биз, райком ходимлари сайловларда иштирок этиб, унинг боришини четдан туриб кузатдик, холос. Назаримда қизиқарли туюлган айрим кузатувларим билан ўртоқлашмоқчиман.

«Коммунизм» колхозида 7-бригадага кейинги уч йил мобайнида коммунист М. Маданинов раҳбарлик қилди. У — тажрибали, ташаббускор, талабчан раҳбар. Ўтган йили унинг бригадаси пахта тайёрлаш планини беш иш кунида адо этди, машиналарда ҳосилнинг 90 процентдан ортиқроғини териб олди. 1 центнер пахта таннархи 32 сўмни ташкил этди, ҳар гектардан 39 центнердан ҳосил кўтарилди. Аъло натижа!

Шунга қарамай йиғим-терим пайтидаёқ М. Мадаминов колхоз правлениеси ва парткомига: «Мавсум тугаганидан кейин мени бригадир вазифасидан озод этинглар», — деб мурожаат қилганди. Саломатлиги ёмонлашиб қолганидан нолиди. Бироқ унинг ўз номзодини ўзи инкор этишини бригада аъзолари ёқламадилар.

Яширин сайлов натижалари эълон қилинганида шу нарса маълум бўлдики, бригада аъзоларининг мутлақ кўпчилиги Мадаминов учун овоз берибди. У ҳаяжонини аранг босиб, колхозчиларга миннатдорчилик билдирди ҳамда коллектив фикри билан ҳисоблашмасликка ҳаққи йўқлигини, билдирилган ишончни оқлаш учун ўзида куч-ғайрат топишга ҳаракат қилишини айтди.

«Октябрь» колхозида К. Эгамбердиев узоқ вақт бригадир бўлиб ишлади. Колхозчиларнинг гапига қараганда у жуда талабчан ва одил раҳбар бўлган, одамлар ҳақида ғамхўрлик қилган. Бироқ ўн йил муқаддам правление қарори билан эгаллаб турган лавозимидан нотўғри бўшатилган. Сайлов жараёнида Эгамбердиевни ҳамқишлоқлари номзодлар қаторига киритишди ва бригада коллективи унинг учун якдил бўлиб овоз берди.

Ҳар хил кутилмаган воқеалар ҳам содир бўлди, албатта. Уларни таҳлил этиш биз, партия ходимлари кадрлар билан ишлашда ўз услубимизни ўзгартиришимиз зарурлигини кўрсатади. Масалан, Карл Маркс номли колхозда 1981 йилдан буён Я. Қўчқоров бригадир бўлиб ишлаб келарди. Сайлов пайтида унга ишонч билдирилмади. Колхозчилар билан бўлган суҳбатдан аниқландики, бунга Қўчқоровнинг шахсиятидаги қусурлар сабаб бўлган. У юксак талабчанлик белгиси остида кўпинча колхозчиларни ҳақоратлар, қўполлик қилар, уларнинг нафсониятига тегаркан. Атрофида эркатойлари бўлиб, ишни адолатсизлик билан тақсимлаб келган. Бригада қозонидан овқат емаган, бошқа пиширилган таомни маъқул кўрган. Тахминан худди шундай сабабларга кўра «Октябрь» колхозидан Х. Жалолов ҳам бригадир қилиб сайланмади. Райкомда эса уларни тажрибали раҳбарлар деб ҳисоблаб келинар, одамлар қадрларига етишаётганига ишонч бор эди.

Мана бу мисол ҳам ибратли. СССР 50 йиллиги номли колхозда правление раиси Т. Бектемировнинг шахсан талаби билан бригадирликка Х. Мирзаев тавсия этилди. Илгари у раис ўринбосари бўлиб ишлаган, бироқ интизомни қўпол равишда бузган, ўз хизмат мавқеини суиистеъмол қилган. Пахта йиғим-терими авж олган бир пайтда колхозчиларни ўз шахсий уйи қурилишида ишлатган. Овоз бериш жараёнида адолат тикланди — бригаданинг ҳамма ўттиз аъзоси Мирзаевга қарши чиқди.

Мана сайловларга якун ҳам ясалди. Биз ҳеч нарсани олдиндан ташкил этмадик. Ҳатто одамларнинг келишини ҳам. Шунга қарамай умуман район бўйича йиғилишларга 90 процентдан ортиқ, баъзи жойларда эса 100 процент одамлар келишди. Аввалги составдаги 131 бригадирдан 105 нафари сайланди. Бинобарин, улардан фақат 24 киши мутлақ кўп овоз олди. Овоз бериш пайтида колхозчиларнинг ўзлари бюллетенларга қўшимча равишда 20 кишининг фамилиясини киритдилар, улардан 7 таси кўпчилик овоз тўплади. Ҳаммаси бўлиб 133 бригадир (икки бригада янги тузилди) сайланди, улар орасида 87 партия аъзоси, 12 аёл бор. Райком, хўжаликларнинг партия комитетлари ва колхоз правлениелари бу ишни ўтказиш пайтида ўртага қўйган энг асосий вазифа бажарилди. Биз меҳнат коллективларининг ишлаб чиқаришнинг бўлажак командирлари шахсий фазилатларини ҳам, улар ҳал этиши зарур бўлган муаммоларни ҳам муҳокама қилишда норасмий манфаатдорлик билан қатнашишига эришдик.

Шулар билан бир қаторда бўлиб ўтган сайловлар фикр-мулоҳазалар юритиш учун бизга анча-мунча далиллар беради. Эндиликда бизга шу нарса мутлақ аниқ: бригадирларни тайинлаш пайтида шахсий варақасига қараб иш тутиш ҳамма вақт ҳам колхозчилар кўз ўнгида ўзини оқлайвермайди, чунки биринчи қараганда қоғоздаги маълумотлари «зўр» бўлган бир қатор шахсларга ишонч билдирилмади. Баъзи ҳолларда биз бригадирларни тайинлашга уларнинг ишчанлик ва ахлоқий фазилатлари ҳақидаги юзаки тасаввурларга амал қилиб, гоҳида эса мансабдор кишиларга шахсан ёқишига қараб ёндашиб келганлигимиз ҳам равшан бўлиб қолди.

Колхозчилар одатда талабчан, холис, ҳалол, ғамхўр, ўз ишини биладиган, қонида новаторлик хусусияти бўлган бригадирлар учун овоз беришди. Ва аксинча — бўшанг, принципсиз, мустақилликка, дадил қарорлар қабул қилишга лаёқатсиз, хушомадгўйлик ва кўзбўямачиликка мойил, қўпол, бурни кўтарилган ва амалпараст, шахсий манфаатларини коллектив манфаатларидан юқори қўядиган кишиларга эса ишонч билдирилмади.

Ҳар қандай йўллар билан планни бажаришга эришиб, йиллар мобайнида колхоз раҳбарлари ҳисобида ва районда яхшилар қаторида юрган, эндиликда собиқ бўлиб қолган бригадирларни ҳам меҳнаткашлар қўллаб-қувватлашмади.

Сайловлар пайтида биз яна шундай бир муаммога дуч келиб қолдик. Ҳозир амалда бўлган колхозларнинг намунавий уставига кўра бригадирлар очиқ овоз бериш йўли билан сайланадилар. Ўйлаб-ўйлаб биз уставни бузишга қарор қилдик. Ана шу пункт эндиликда эскириб қолди, деб ҳисоблаймиз. Колхозчиларнинг бўлажак Бутуниттифоқ съезди чамаси бу тўсиқни олиб ташласа керак. Яширин овоз бериш жуда зарур, буни ҳаётнинг ўзи тақазо этмоқда.

Ҳозирги пайтда бизда янги фикр пайдо бўлган — хўжаликларнинг раҳбарларини яширин овоз бериш йўли билан сайламоқчимиз. Одамлар бизни қўллаб-қувватлашяпти. Яқинда Ильич номли колхозда биринчи сайлов бўлиб ўтди. Раислик лавозимига уч номзод — хўжалик партком секретари Т. Абдураҳимов, район халқ контроли комитети раиси У. Асқаров ва аввалги раҳбар Н. Тожибоев талабгорлик қилдилар. Яширин овоз бериш чоғида мутлақ кўпчилик Н. Тожибоевни яна ўзига раис қилиб сайлади.

Хуллас, демократлаштириш шароитларида ишлашга ўрганмоқдамиз. КПСС Марказий Комитетининг январь Пленуми зиммамизга юклаганидек, бунда жонли тажрибадан ўсиб чиққан ҳар бир куртакни парваришлашга интиляпмиз. Қанчалик қизиқарли ва фойдали сабоқ бу!

М. ГРИБИНЮЧЕНКО,
Ўзбекистон КП Норин район комитети секретари.

Наманган области.

(«Правда», 1987 йил 7 март).

ТИНЧЛИКНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ СОВЕТ КОМИТЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ МАЖЛИСИ

6 март куни Тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитети президиумининг мажлиси бўлди, мажлисда яқин давр ичидаги амалий фаолият вазифалари муҳокама қилинди.

Ташкилий масала ҳам кўриб чиқилди. Г. А. Жуков Тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитетининг раиси вазифасидан озод қилинди. Раислик лавозимида кўп йил ишлаганлиги учун, тинчлик тарафдорлари совет ҳаракатини ривожлантиришга қўшган катта ҳиссаси учун президиум унга миннатдорчилик изҳор этди.

Ёзувчи Г. А. Боровик Тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитетининг раиси қилиб сайланди.

Мажлисда КПСС Марказий Комитетининг секретари А. Ф. Добринин иштирок этди.

(ТАСС).

Дунё овози

ЯДРОСИЗ ДУНЁНИ БАРПО ЭТИШ ЙЎЛИ

Чет эллардаги оммавий ахборот воситалари, жамоат ташкилотлари, давлат ва сиёсат арбоблари КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг Баёнотини батафсил шарҳлашни давом эттириб, Совет Иттифоқи ядросиз ва зўравонликсиз дунёни барпо этиш йўлини сабот билан очиб бераётганини таъкидламоқдалар. Совет таклифининг амалга оширилиши ядро қуролларидан батамом халос бўлиш йўлида катта қадам қўйилганини билдирган бўлур эди, деб уқтиришмоқда улар.

● ФИЛАДЕЛЬФИЯ

«Вашингтон совет таклифини қабул қилмаса, ўзига жуда қийин бўлади, — деб ҳисоблайди «Филадельфия инкуайрер» газетаси. — Қуролсизланиш соҳасидаги янги Совет ташаббуси — Ғарб кузатувчиларининг фикрича, қурол-яроғлар устидан контроллик ўрнатиш масаласида АҚШни мудофаа позициясига солиб қўйган бир қатор совет қадамларидан кейин кўтариб чиқилган самарали ташаббусдир».

● БОНН

Совет таклифининг амалга оширилиши инсоният тарихида биринчи марта музокаралар натижасида қурол-яроғларнинг ўта замонавий турлари йўқ қилинишига олиб борган бўлур эди, деб ёзади «Нойе Оснабрюккер цайтунг» газетаси. Бу қадам қуролсизланишнинг бошқа жиҳатлари учун мутлақо янги истиқболларни яратиб берган бўлур эди ва ишонч тадбирларини вужудга келтириш нуқтаи назаридан бебаҳо роль ўйнаган бўлур эди. Ғарб мана шу чинакам тарихий имкониятдан фойдаланиши зарур.

● ПАРИЖ

«Юманите» газетаси президент Ф. Миттераннинг «Европадаги ўртача олислик ракеталарини тугатиш Франциянинг ва дунёнинг манфаатларига мос бўлиб тушади» деган сўзларини келтириб, қуйидагиларни ёзади: «Париж Совет ташаббусларига истар-истамас жавоб қайтарди ва қуролсизланишга оид музокаралардан яна четда туришга уринмоқда. Бироқ тинчлик шабадаси кучайиб бормоқда. Қурол-яроғларнинг кўпайиши ҳар бир халқ учун хавфсизликни оширишга ёрдам бермайди. Ядро аслаҳахоналарига эга бўлган Европа ажал қуролидан маҳрум бўлган Европадан кўра хавфсизроқ бўлишига ҳеч ким ишона олмайди».

● БРЮССЕЛЬ

Европа хавфсизлиги ва ҳамкорлиги учун халқаро комитетнинг баёнотида таъкидланишича, Европа жамоатчилигининг кенг қатламлари Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган Хельсинки кенгашида қатнашган жуда кўпчилик мамлакатлар ҳукуматлари СССРнинг янги амалий таклифига ижобий фикр билдирганликларини табрикламоқдалар. Комитет Женева музокараларининг қатнашчилари энди тез силжишга эришиб, ўртача олислик ракета-ядро қуролини йўқ қилиб ташлаш тўғрисида оқилона муддатда битим туза олишларига умид билдиради, бу битим Европада ялпи хавфсизликни таъминлаш йўлидаги муҳим қадам бўлади, дейилади ҳужжатда.

● ТОКИО

«Янги Совет таклифи ядровий қуролланиш пойгасини секинлаштирувчи омил бўлиб қолиши мумкин, — деб ёзади «Асахи» газетаси. — Бу таклиф СССРнинг Шарқ билан Ғарб ўртасидаги ҳозирги турғунлик ҳолатида туйнук очишга ва уларни кескинликни юмшатиш сари буриб юборишга азму қарор берганлигини намойиш этади».

(ТАСС).

РЕЙГАН СССРНИНГ ТАКЛИФИНИ ТАБРИКЛАЙДИ, АММО СМТНИ ЯНА ҲИМОЯ ҚИЛАДИ

ВАШИНГТОН, 6 март. (ТАСС). Президент Рейган газета редакторлари миллий уюшмасининг аъзолари ҳузурида пайшанба куни сўзлаган нутқида Совет Иттифоқининг ўртача олислик ракеталари хусусидаги шартнома масаласини қурол-яроғлар устидан контроллик ўрнатишнинг бошқа соҳаларидан алоҳида кўриб чиқиш тўғрисидаги таклифини «жуда катта ёриб ўтиш», деб таърифлади. Совет Иттифоқининг бу қадамини табриклайман, деди у. Жума куниёқ Женевадаги Совет — Америка музокараларида қатнашаётган Америка делегациясининг раҳбарлари М. Кампелман, Р. Леман ва М. Глитмэн билан учрашиб, «Совет Баёнотига Американинг жавоби»ни улар билан муҳокама қиламан, деди Рейган. У ўртача олислик ракеталари тўғрисидаги музокаралар ҳеч қандай дастлабки шартларсиз олиб борилади, деб таъкидлаб, «Биз бутун инсоният учун умид туғилаётган, бизнинг хавфсизлигимизни ва тинчлик асосини мустаҳкамлайдиган бошқа битимлар каби ўртача олислик ракеталари хусусида битимга эришиш умиди туғилаётган муҳим даврда яшаб турибмиз», деди.

Айни вақтда Рейган АҚШнинг стратегик мудофаа ташаббусини амалга оширишни давом эттиришга бел боғлаганлигини яна эълон қилиб, гўё «самовий урушлар» программаси баллистик ракеталардан ҳимоя қилишни таъминлайди ва ҳатто пировард натижада бу ракеталарни тугатишга олиб боради, деган сийқа тезисни такрорлади. У мана шундай пайт келмагунча АҚШ стратегик ҳужум қуролларидан воз кечмоқчи эмаслигини ҳам ошкора шама қилиб ўтди.

АҚШ ДАВЛАТ СЕКРЕТАРИ Ж. ШУЛЬЦНИНГ ВИЗИТИ ТЎҒРИСИДА

Эришилган аҳдлашувга мувофиқ АҚШ давлат секретари Ж. Шульц жавоб визити билан шу йил апрель ойи ўрталарида СССРга келади.

• *Телевидениенинг ҳафталик программаси*

9—15 март

9 март, душанба

МТ-I. 8.00 — Зарядка. Мультфильм. Музика. 8.30 — Время. 9.15 — Циркни ҳамма севади. 9.50 — С. Михалков қаҳрамонлари экранда. 16.30 — Янгиликлар. 16.45 — Рус тили. 17.15 — Ҳужжатли фильм. 17.35 — Енгил атлетика. Жаҳон чемпионати. 18.15 — Қурувчи. 19.05 — Дунё воқеалари. 19.20 — Қўшиқ—87. 19.55 — Фильм-спектакль. 21.30 — Время. 22.05 — Фильм-спектаклнинг давоми. 23.10 — Дунё воқеалари. 23.20 — Бокс. Халқаро учрашув.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Табиатшунослик. 9.55 — Поэзия. 10.55 — Илмий-оммабоп фильм. 11.05 — СПТУ ўқувчиларига. 11.35 — Ўқув кўрсатуви. 12.05 — Қишлоқ хўжалик билимлари университети. 13.20 — Ўқитувчи экрани. 13.50 — Ўқитувчига музика сабоғи. 14.45 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.40 — Фестиваллар. Конкурслар. Концертлар. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Енгил атлетика. Жаҳон чемпионати. 21.30 — Время. 22.05 — Футбол. СССР чемпионати. 22.45 — Ҳаёт ва ижод саҳифалари. 23.30 — Янгиликлар.

УзТВ-I. 7.05 — Ритмик гимнастика. 7.30 — Ахборот. 7.50 — Салом, кичкинтойлар. 16.35 — Илмий-оммабоп программа. 17.05 — Телефильм. 17.30 — Янгиликлар. 17.40 — Абитуриент-87. 18.15 — Қизиқарли учрашувлар. 19.00 — Ёшлик. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ижод саҳифалари. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Ў. Муҳамедова ва Н. Назаров концерти. 21.30 — Время. 22.05 — Инсон ва қонун. 22.35 — «Қўрқув билмай». Бадиий фильм.

УзТВ-II. 19.30 — «Хонадон ва унинг соҳиби». Бадиий фильм. 20.55 — Сифат — бош мезон. 21.30 — Время. **ДУШАНБА.** 22.05 — Кино оламида.

10 март, сешанба

МТ-I. 8.00 — Зарядка. Мультфильм. Музика. 8.30 — Время. 9.15 — Фильм-спектакль. 11.55 ва 16.30 — Янгиликлар. 16.40 — Онамларнинг мактаби. 17.10 — Болалар учун кўрсатув. 17.40 — Агропром: бугун ва эрта. 18.10 — Ҳужжатли фильм. 18.30 — Фильм-концерт. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Концерт. 20.25 — Театр шарҳи. 21.30 — Время. 22.00— Муаммолар — изланишлар — ечимлар. 24.00 — Дунё воқеалари.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Тарих. 10.05 — Француз тили. 11.05 — СПТУ ўқувчиларига. 11.50 — Ботаника. 12.10 — Илмий-оммабоп фильм. 12.20 — Рус тили. 13.10 — «Плющихадаги уч терак». Бадиий фильм. 14.25 — Астрономия. 14.55 — Оилавий ҳаётнинг этикаси ва психологияси. 15.55 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.40 — Ҳужжатли фильм. 18.55 — Бадиий фильм. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — ...16 ёшгача ва ундан катталар. 21.30 — Время. 22.00 — Ёшлик куйлайди ва рақсга тушади. 22.15 — Футбол. СССР чемпионати.

УзТВ-I. 7.05 — Ритмик гимнастика. 7.30 — Ахборот. 7.50 — Салом, кичкинтойлар. 16.35 — Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари. 17.05 — Телефильм. 17.30 — Янгиликлар. 17.40 — Адабиёт. 18.15 — Мультфильм. 18.30 — Ёшлик. 19.00 — Идеология ишлари ҳозирги кун талаблари даражасида бўлсин! 19.30 — Ахборот. 19.45 — Телефильм. 20.00 — Ёзувчи ва замон. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Т. Жалилов номли ЎзССР халқ чолғу оркестрининг концерти. 21.30 — Время. 22.00 -- Бободеҳқон мактаби. 22.30 — «Элчилар фитнаси». Бадиий фильм.

УзТВ-II. 19.30 — Октябрь 70 йиллигига. 20.30 — Телефильм. 20.40 — Ритмик гимнастика. 21.00 — Дала, ҳовли юмушлари. 21.30 — Время. **ДУШАНБА.** 22.00 — Театр сизнинг хонадонингизда.

11 март, чоршанба

МТ-I. 8.00 — Зарядка. Мультфильм. Музика. 8.30 — Время. 9.15 — Қувноқ стартлар. 10.00 — Мўъжизасиз-мўъжизалар. 11.00 ва 16.30 — Янгиликлар. 16.45 — Болалар бадиий ҳаваскорлик коллективларининг концерти. 17.30 — КПСС XXVII съезди ва философиянинг актуал муаммолари. 18.00 — ...16 ёшгача ва ундан катталар. 18.45 — Дунё воқеалари. 19.00 — Мультфильм. 19.10 — Қишлоқ хўжалик билимлари университети. 20.00 — Телеспектакль. 21.30 — Время. 22.00 — Шахмат шарҳи. 22.10 — Концерт. 23.50 — Дунё воқеалари. 24.00 — Улар Афғонистон расмини чизишмоқда.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — География. 10.05 — Немис тили. 11.05 — СПТУ ўқувчиларига. 11.35 — Ўқув кўрсатуви. 12.05 — Совет пейзаж санъати. 13.10 — Бадиий фильм. 14.45 Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари. 15.45 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — «Урушнинг тўртинчи йили эди». Бадиий фильм. 20.35 — Музикали киоск. 20.35 — Хайрли, тун, кичкинтойлар! 20.50 — Ритмик гимнастика. 21.20 — Илмий-оммабоп фильм. 21.30 — Время. 22.00 — Ҳужжатли фильм. 22.30 — Футбол. СССР чемпионати. 23.15 — Янгиликлар.

УзТВ-I 7.05 — Ритмик гимнастика. 7.30 — Телефильм. 7.40 — Пионер телетайпи. 7.50 — Салом, кичкинтойлар. 8.00 — Ахборот. 8.20 — Ер ва диёр тароналари. 16.35 — Физика. 17.10 — Телефильм. 17.30 — Янгиликлар. 17.40 — Совет давлати ва ҳуқуқи асослари. 18.15 — Мультфильм. 18.30 — Интенсивлаш — беш йиллик шиори. 19.00 — Ёшлик. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Баҳор тароналари. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Бир асар тарихи. 21.30 — Время. 22.00 — Амалий давра суҳбати. 23.00 — Бугун оламда нима гап?

УзТВ-II. 19.30 — Табиат ва инсон. 20.20 — Телефильм. 21.00 — Элга хизмат — олий ҳиммат. 21.30 — Время. **ФРУНЗЕ.** 22.05 — «Осмондан тушган мерос». Бадиий фильм.

12 март, пайшанба

МТ-I. 8.00 — Зарядка. Мультфильм. Музика. 8.30 — Время. 9.15 — Мультфильм. 9.45 — Телеспектакль. 11.15 ва 16.30 — Янгиликлар. 16.45 — Қидирув характери. 17.00 — «Империянинг емирилиши» Бадиий фильм. 18.35— Дунё воқеалари. 18.50 — Инсон ва қонун 20.00 — Футбол шарҳи. 20.15 — Фигурали учиш. Жаҳон чемпионати. 21.30 — Время. 22.00 — Адабий учрашув. 23.25 — Дунё воқеалари. 23.35 — Дунё ва ёшлар.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Ўқув кўрсатуви. 10.05 — Испан тили. 11.05 — СПТУ ўқувчиларига. 11.35 — Зоология. 12.00 — Москва бўйлаб саёҳат. 13.05 — «Урушнинг тўртинчи йили эди». Бадиий фильм. 14.25 — Тарих сабоқлари. 15.10 — Испан тили. 15.40 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Теннис. СССР чемпионати. 19.30 — Саёҳатчилар клуби. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Ҳамдўстлик. 21.15 — Халқ оҳанглари. 21.30 — Время. 22.00 — Фигурали учиш. Жаҳон чемпионати. 22.40 — Музикали фильм. 23.50 — Янгиликлар.

УзТВ-I. 7.05 — Ритмик гимнастика. 7.30 — Беш йиллик одимлари. 7.40 — Ҳужжатли фильм. 7.50 — Салом, кичкинтойлар! 8.00 — Ахборот. 8.20 — Тонгги тароналар. 16.35 — ЎзССР тарихи. 17.05 — Телефильм. 17.30 — Янгиликлар. 17.40 — География. 18.15 — Инсон болаликдан бошланади. 18.50 — Мультфильм. 19.00— Чорвадор. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ҳужжатли фильм. 19.55 — Фан уфқлари. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ўзбек куйларидан концерт. 21.30 — Время. 22.00 — Ягона сиёсий кун. 22.30 — Ҳужжатли фильм.

УзТВ-II. 19.30 — Пионер телетайпи. 19.40 — Ритмик гимнастика. 20.00 — Балет шинавандалари учун. 20.40 — Реклама. 20.50 — Беш йиллик: ишлар ва одамлар. 21.30 — Время. **ФРУНЗЕ.** 22.00 — Адабий учрашувлар.

13 март, жума

МТ-I. 8.00—Зарядка. Мультфильм. Музика. 8.30 — Время. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.45 — Бадиий фильм. 11.10 ва 16.30 — Янгиликлар. 16.45 — С. Михалков қаҳрамонлари экранда. 18.15 — Рус музейи 18.45 — Дунё воқеалари. 19.00 — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони В. П. Сериков билан учрашув. 20.15 — Фигурали учиш. Жаҳон чемпионати. 21.30 — Время. 22.05—Шахмат шарҳи. 22.15—12-қават 23.45— Дунё воқеалари. 24.00 —Джаз оҳанглари.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Тарих. 10.05 — Инглиз тили. 11.05 — Умумий биология. 11.35 — География. 12.05 — Бизнинг боғ. 13.10 — Бадиий фильм. 15.10 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.40 — Ҳужжатли фильм. 18.50 — Жаҳон музика маданияти хазинасидан. 19.40 — Ритмик гимнастика. 20.10 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун. 21.30 — Время. 22.05 — Спорт программаси. 00.20 — Янгиликлар.

УзТВ-I. 7.05 — Ритмик гимнастика. 7.30 — Ўринбосарлар улғаймоқда. 7.50 — Салом, кичкинтойлар! 8.00 — Ахборот. 8.20 — Эстрада қўшиқлари. 16.35 — Биология. 17.05 Телефильм. 17.30 — Янгиликлар. 17.40 — Ўқитувчи экрани. 18.15 — Мультфильм. 18.25 — Самбо. СССР чемпионати. 19.00 — Ёшлик. 19.30— Ахборот. 19.45 — Ўсмир ва қонун. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Оилавий ансамбллар концерти. 21.30 — Время. 22.05— Қишлоқ хўжалик билимлари телевизион университети. 22.35 — Кино оламида. 23.35 — Бугун оламда нима гап?

УзТВ-II. 19.30 — Фильм-концерт. 20.35 — Телефильм. 21.00 — Қайта қуриш ва касаба союз ташкилоти. 21.30— Время. 22.05 — **ФРУНЗЕ.** «Кичик бир шаҳарда». Бадиий фильм.

14 март, шанба

МТ-I. 8.00—Зарядка. Мультфильм. Музика. 8.30 — Время. 9.15 — Чашмалар. 9.45 — Ғолиблар. 10.55 — Поэзия. 11.40 — Ҳаракат хавфсизлиги учун. 12.10 — Қўриқда учрашувлар. 13.15 — Изланувчи характер. 13.45 — Қўшиқ инсон билан қолади. 14.35 — Ҳамдўстлик. 15.05 — Дунё воқеалари. 15.20 — Жамоатчилик фикри. 16.15 — «Оталар ва болалар». Бадиий фильм. 1-серия. 17.55 — Спорт. Чигилёзди машқлар. 18.00 — Жонли табиат. 19.00 — Сатирик кўрсатув. 19.45 — Телетомошабинларнинг саволларига академик В. Г. Афанасьев жавоб беради. 20.15 — Фигурали учиш. Жаҳон чемпионати. 21.30 — Время. 22.05 — Оила даврасида. 23.05 — Шанба оқшомида.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — «Кантабиле» чалади. 9.45 — Ритмик гимнастика. 10.15 — Тонгги почта. 10.45 — Илмий-оммабоп фильм. 11.00 — Қисқа метражли фильмлар. 12.00 — Реклама. 12.05 — Бизнинг боғ. 12.35— Бадиий фильм. 14.00 — Чанғи спорти. Жаҳон кубоги. 15.45 — Ёзувчи В. Распутин ҳузурида меҳмонда. 16.35 — Мультфильм. 16.45 — Челябинск телевидениеси студиясининг программаси. 17.35 — Театр ва студиялар — ҳаваскорларми ё профессионалларми?

УзТВ-I. 7.05 — Ритмик гимнастика. 7.30 — Ҳужжатли фильм. 7.50 — Салом, кичкинтойлар. 8.00 — Ахборот. 8.20— Тонгги тароналар. 8.30 — Время. 9.10 —Самбо. СССР чемпионати. 9.50 — Дебют. 10.30 — Она садоқати. Бадиий фильм. 11.55 — Буни ҳамма билиши ва уддалаши керак. 12.25 — Замандас. 13.25 — Тенгдош. 14.25 — Кўча ҳаракати қоидаларини ўрганамиз. 15.00 — Ҳовлимиздаги стадион. 18.05 — Мультфильмлар. 18.30 —Болалар учун концерт. 19.00 —Санъат оламида. 19.30 —Ахборот. 19.45 — Ҳужжатли фильм. 19.55 — Илмий-оммабоп программа. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Қардошларимиз санъати. 21.30 — Время 23.05 —Ахборот танқид қилган эди. 22.15 — Телеминиатюралар театри.

15 март, якшанба

МТ-I. 8.00 — Зарядка. Мультфильм. Музика. 8.30 — Время. 9.15 — Ритмик гимнастика 9.45 — А. Дмитриев чалади (баян). 10.00 — Спортлото. 10.15 —Будильник. 10.45 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан! 11.45 — Тонгги почта. 12.15— Киноафиша. 13.00 — Ералаш. 13.15 — Музикали киоск. 13.45 — Қишлоқ янгиликлари. 14.15 —Здоровье. 15.20 — «Оталар ва болалар». Бадиий фильм. 2-серия. 16.55 — Фигурали учиш. Жаҳон чемпионати. 18.00 —«Ўртоқ қўшиқ». 18.40 — Халқаро панорама. 19.25 — Мультфильм. 19.45 — «Азизим Эдисон!». Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.00 — Шахмат шарҳи. 22.10 — Санъат усталари концерти. 23.50 — Янгиликлар.

МТ-II. 9.00 Зарядкага сафланинг. 9.20 — Бадиий фильм. 10.45 — Ҳужжатли фильм. 11.00 — Жаҳон музика маданияти хазинасидан. 11.25 — Ҳужжатли фильм. 12.00 Очиқчасига суҳбат. 13.00 — Чанғи спорти. Жаҳон кубоги. 14.30— Рус тили. 15.00 — Телефильм. 15.40 — Мультфильм. 16.00 — Дунё ва ёшлар. 17.00 —Бадиий фильм. 18.20 — Мўъжизасиз мўъжизалар. 19.20 — Ҳужжатли фильм. 19.30 — Зураб Соткилова куйлайди ва ҳикоя қилади. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Концерт. 21.30 — Время. 22.00 — Спорт программаси.

УзТВ-I. 7.05 — Ритмик гимнастика. 7.30 — Уй-жой-коммунал хўжалиги ва аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ходимлари кунига. 8.00 — Ахборот. 8.20 — Телефильм. 8.30 — Время. 9.10 —Биргаликда куйлаймиз. 9.35 — Истеъдод. 9.55 —Футбол ўйнашни ўрганинг. 10.25 — Биз қандай дам оляпмиз. 10.55 — Қувноқ стартлар. 11.55 — Шахмат мактаби. 12.25 —«Паранжи сирлари». Спектакль. 15.10 — Реклама. 18.05 —Болалар учун фильм. 19.00 —Бугун уй-жой-коммунал хўжалиги ва аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ходимлари куни. 19.30 — Ахборот. 19.45— Цирк! 20.30 — Ахборот. 20.50 —Дам олиш концерти 21.30 — Время. 22.00 — Театр ва томошабин.

• Қизлар дафтаридан

КУРАШАМИЗ УРУШГА ҚАРШИ

Бобом уруш ҳақдаги хотиралари,
Бувим ҳануз қуримаган кўзларин нами,
Келинойим қирқ йиллик кўк кўйлаги билан,
Опам фарзанд ҳақидаги тилаги билан

Курашади урушга қарши.
Менчи, душман-ғанимларга қарши терилган
Ўқдай қатор «беш»ларим билан,
Океанлар оша дўстга ёзган хатларим,

Тинчликка аталган ишларим билан
Курашаман урушга қарши.
Ҳали жимит кўзли укам тинчлик не билмай,
Ўзгаларга тинчлик бермай, ўзи ҳам тинмай,

Бешигига нур ёғилса кулиши билан,
Кундуз қуёш, тунлар ойни севиши билан,
Тинчлик учун — Замир деган ўз исми билан
Курашади урушга қарши!

Уллибиби ОТАЕВА.

БАҲОР

Билолмадим илк баҳор
Қайси ердан бошланди,
Бирдам зумрад поёндоз
Далаларга ташланди.

Ҳеч сездирмай ишлади
Унинг чаққон қўллари.
Бир кечада гиламга
Чатиб чиқди гулларни.

Қалин, совуқ музларни
Эритолди ийдириб.
Сўнгра ҳар бир дарахтга
Чиқди чопон кийдириб.

БЕРКИНМАЧОҚ

Куни билан хўп ҳориб
Офтоб қайтгач йўлига
Очилмоққа гал келар
Номозшомнинг гулига.

Пайдо бўлар япроқда,
Гўё қизил фонарлар.
Улар бари тинимсиз
Туни билан ёнарлар.

Эрталаб-чи қуёшнинг
Нури ерга тушган чоғ,
Гуллар юмилар гўё
Ўйнашиб беркинмачоқ.

РАССОМ

Табиат ҳар онда чизади расм,
Табиат энг моҳир, энг нозик рассом.
Тўкилмайди асло унинг сиёҳи,
Сурқалмайди асло унинг бўёғи,
Қизил бўлиб чиқар полақизғалдоқ.
Кўкимтир осмонда ой сузади оқ.

Арчани яшилга бўяр қишин ёз.
Ер, осмон—рассомга аталган қоғоз.
Олам турланади рангли қаламдан
Камалак — табиат тутган қаламдон.

Кавсар ТУРДИЕВА.

ЗЕБОЛАНУР ОЛАМ

Яна зеболанур олам,
Ҳисларим тўлқин ургайлар,
Оташ-оташ туйғуларим
Йўлни шодликка бургайлар.

Замин тўлди чечакларга
Хазон дардин унутмоқчун
Кўнгил қўмсар бу онларни,
Ахир олқиш-ла кутмоқчун!

Кел, ҳайқир, ҳайқир, эй
қалбим,
Сувлар тошди— сойларда
бол.
Бу болдан гулга равнақ бор,
Бу болдан порлагай иқбол.

Чирой очди сариқ саҳро
Турфа-турфа кўкатлардан,
Адирлар дафтари тўлди
Баҳор тизган кўк хатлардан..

Баҳор соғинчини изҳор
Этиб гўё урарлар чарх —
Қалдирғочлар бўлиб тилмоч,
Куйларга, дил, қолма
бефарқ!

Табиат рангларин хил-хил
Жилоси мавжлана кетди,
Янги томир, янги қувват,
Ривожи авжлана кетди...

Шивирлар ел майин нафас
Каби новда қулоғига —
Мулойим жилмайиб куртак
Талпинди нур қучоғига.

Мукаррама ҒАФФОРОВА.

• Қардошлик қонуни билан

МАКТАБ СИНФИДАН— ИШЧИЛАР СИНФИГА

Ўзбекистонлик минглаб йигит ва қизлар бутун йил мобайнида Ленинградда, Волгоградда, Минскда бўладилар. Улар ўқишни давом эттириш учун комсомол йўлланмалари билан РСФСР, Белоруссия ва Украина шаҳарларига жўнаб кетадилар. Горький ва Челябинск, Иваново ва Ворошиловград, Полтава ва Донецк, Могилев ва Витебск ҳунар-техника билим юртлари уларни кутмоқда.

Область комсомол комитетлари группалар туза бошлади. Берилган аризалар сони: 6250 кишидан кўп. Энди уларни «танлаб олишга тўғри келади», — дейишди Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетида.

Группалар областлар бўйича тузилмоқда. Масалан, Навоий ва Сирдарё областларининг йигит-қизлари Ленинградга, Бухоро областининг ёшлари Минскка, сурхондарёликлар Донецкка борадилар. Улар бинокорлик касбларининг ҳаммасини ўрганадилар. Бир йилдан кейин Ўзбекистон қурилишларига қайтиб келадилар. Лекин улар хоҳласалар базавий корхонада қолиб, олий мактаб ёки техникумда ўқишни давом эттиришлари ҳам мумкин.

Комсомол йўлланмалари билан ёшларнинг қардош республикаларга ўқишга боришлари анъанага айланмоқда. Бултур Ўзбекистон вакилларининг уч минг кишилик отряди бу ишни бошлаб берганди. Тўрт ойдан кейин улар ишчилик разрядига имтиҳон топширадилар.

Машғулотлар кенг дарсхоналарда, замонавий техника билан жиҳозланган лабораториялар ва устахоналарда ўтади. Бўлғуси бинокорлар энг муҳим объектларда практика ўтказадилар.

Тез орада қардош республикаларда ҳунар ўрганган ёш ишчилар Ўзбекистоннинг бинокорлар коллективлари сафига келиб қўшиладилар.

С. БРАГИНСКИЙ,
ЎзТАГ мухбири.

ХАТЛАРДАН САТРЛАР

ПОСЕЛКАДА НОН ЗАВОДИ

Поп районидаги Олтинкон посёлкасида нон заводи фойдаланишга топширилди. Корхона бир кеча-кундузда уч тонна нон ва нон маҳсулотлари тайёрлаб бераётир. Бу ердаги ишлар механизмлар ёрдамида бажариляпти.

Й. БОЙЧАЕВ.

●

ЭЛ ДАСТУРХОНИГА

Томди районида кондитер цехи иш бошлади. Бу ерда ҳар куни 500—800 килограммгача пирожное, коржик, бўғирсоқ ва торт маҳсулотлари ишлаб чиқарилмоқда.

Ё. УМАРОВ.

●

РЕВОЛЮЦИОНЕРЛАР ХОТИРАСИ

Жиззах шаҳридаги 9-ўрта мактабда ўтказилган кеча Ўрта Осиёда Совет ҳокимиятини ўрнатишда актив қатнашганлардан бири. босмачиларга қарши курашган Ҳайдарбек Абдужабборов туғилган куннинг 90 йиллигига бағишланди. Кечада ветеранлар отахоннинг ҳаёт йўли ҳақида гапириб бердилар.

Ж. МУЗАФФАРОВ.

●

107 ЁШЛИ ОНАХОН

Ёзёвон районидаги «Правда» совхозининг Сойбўйи қишлоғида истиқомат қилаётган Зуҳрамомо Абдурасулова 107 ёшга кирди. Бутун умрини деҳқончилик билан ўтказган онахоннинг ўғил-қизлари, невара-чевaралари юз нафардан ошиб кетди.

А. МАДРАҲИМОВ.

ГАЗЕТА ТАХЛАМЛАРИНИ ВАРАҚЛАГАНДА

«Қизил Ўзбекистон» («Совет Ўзбекистони») 62 йил илгари ёзган эди:

1925 йил 8 МАРТ

ХОТИН-ҚИЗЛАР БАЙРАМИ

Газета олти бет бўлиб чиққан. Шундан беш бети ана шу улуғ байрамга бағишланган. Бош мақоладан ташқари хотин-қизлар ўртасида ишлаш борасидаги муҳим муаммоларга бағишланган мақола, «Хоразм хотин-қизлари», «Нима учун бугун биз байрам қиламиз», «Кооперацияда ўзбек хотинлари» сарлавҳали мақолалар босилган.

«Хотин-қизлар бўлимлари фаолияти» сарлавҳали мақола-хабарларда Тошкент музофотида бешта хотин-қиз бўлими биринчи қадам ташлаётгани, Тошкентда, Мирзачўлда, Чинозда 3 хотин-қиз клуби очилгани, уларда савод мактаблари, тикиш ва йўрмадўзлик тўгараклари ишлаб тургани, турли темаларда лекциялар ўқилаётгани баён этилади. «Музофот хотин-қизлар бўлими қалин (маҳр) молига, кўп хотин олувчиликка ва ёши тўлмаган қизларни эрга беришга қарши қаттиқ курашни давом эттиряпти».

* * *

«Каттақўрғон тумонида хотин-қизлар шўъбаси ташаббуси билан клуб ва қизил бурчаклар очилган, буларда ташвиқотчилар тўдаси бор, қироатхона ва иш артеллари очилмоқда. Шўъба қошидаги ёрдам жамияти боқимсиз болаларни етимхонага жойлаштиряпти».

«Ўзбекистонда хотин-қиз маорифи» деган мақолада шундай жумлаларни ўқиймиз:

«Ҳозирги кунда бутун жумҳуриятда 41 қизлар мактаби (ижтимоий тарбия мактаби) бўлиб, уларда 1872 қиз ўқийди, яна бир ўлка хотин-қиз билим юрти бор, бунда 183 та ўқувчи таълим олади. Расмий маълумотларга кўра хотин-қизлардан фақат икки фоизи саводли экан».

Ёзувчиларнинг лавҳалари, шеърлари босилган. Зиё Саид: «Дунё мазлумларига озодлик қуёши кулган кун. Бугунги намойишда ҳеч қўрқмасдан озодлик қўшиғини ўқийсиз, қора сочларингизга қизил ленталар боғлаб қизил-эзги тилаклар томон чопасиз. Шу кетишингизда ўнг томонга бир қайрилиб қараб, эскилик саҳнасида ҳамон ўйналиб турган қора турмуш фожиасига ҳам кўз солинг. Шунда озодлик кўкини қоронғулик қоплаётгандек бўлур. Кўкрак кериб унга қарши қўзғалинг». Ғайратий шеъридан: «Кел, куйлама ортиқ қуллик қўшиғин, бас қил. Турмушдаги ҳурликни бугун сенда ҳавас қил».

Газета саҳифаларида байрам арафасида шаҳар ва қишлоқларимизда ўтказилган тантанали мажлис ва митинглар ҳақида хабарлар босилган. Тошкентдаги мажлисларда Акмал Икромов, Файзулла Хўжаев ва бошқа партия, совет раҳбар ходимлари доклададр қилгани айтилган.

Т. РУСТАМОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

СССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг
ТОШКЕНТ ВРАЧЛАР МАЛАКАСИНИ ОШИРИШ ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

эндокринология кафедрасининг ассистенти;

марказий илмий-тадқиқот лабораториясининг катта илмий ходимлари (иммунолог, патофизиолог), кичик илмий ходимлар (2).

КОНКУРС МУДДАТИ 26 мартгача.

Мурожаат учун адрес: 700007, Тошкент шаҳри, Генерал Петров кўчаси, 51-уй. Телефон 67-56-02.

●

ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА!
ОМОНАТ КАССАЛАРИ
ГРУЗИЯДА РЎЙ БЕРГАН ТАБИИЙ ОФАТДАН ЗАРАР КЎРГАНЛАРГА ЁРДАМ КЎРСАТИШ УЧУН КЎНГИЛЛИ РАВИШДА БАДАЛЛАР
ҚАБУЛ ҚИЛМОҚДА

Бу ёрдам нақд пул, давлат заёмларининг облигациялари, шунингдек омонатчиларнинг ўз жамғармаларидан пул ўтказиш бўйича топшириқлари тариқасида бўлиши мумкин.

КЎНГИЛЛИ ЁРДАМ ПУЛИ ЎТКАЗГАН КИШИЛАРГА ПУЛ ҚАБУЛ ҚИЛИБ ОЛИНГАНЛИГИНИ ТАСДИҚЛОВЧИ 31-ФОРМА БЎЙИЧА КВИТАНЦИЯ БЕРИЛАДИ.

СССР Давлат меҳнат омонат кассаларининг Ўзбекистон республика бош бошқармаси.

●

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА

10 март соат 19.00 да
Ж. Бизе.
«КАРМЕН»
(тўрт пардали опера)

Куйбишев опера ва балет театрининг етакчи солисти Павел ТАТАРОВ (тенор) иштирок этади.

Спектаклда Ўзбекистон ССР халқ артистлари В. БРАУН ва О. АЛЕКСАНДРОВАлар қатнашадилар.

12 март соат 19.00 да
Ж. Пуччини.
«ФЛОРИЯ ТОСКА»
(уч пардали опера)

Спектаклда Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Р. БОРУХОВ, республикалараро вокалистлар конкурсининг лауреати Н. СЕМИЗВОНКИНА иштирок этадилар.

●

Театр

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 8/III да Курорт (12.00), Куёв (19.00).

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 8/III да Байрам концерти.

Тошкент давлат чет тиллар педагогика институти коллективи рус тили ва адабиёти кафедрасининг доценти
Абдуҳаким Абдуманнопович АБДУМАВЛОНОВнинг
вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент давлат маданият институти коллективи халқ чолғу асбоблари кафедраси ўқитувчиси М. Иноятовга отаси
Миржалол ИНОЯТОВнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

САҲНАДА—«ЁШЛИК»

Ангрендаги «Строитель» маданият уйи қошидаги «Ёшлик» халқ цирк коллективи янги программа тайёрлади. Бу программа Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига бағишланган.

Саҳна ижодкорларига В. П. Белькин-Михайлов бошчилик қилади. Коллективнинг 27 аъзоси катта саҳна майдонига шу ердан йўл олган. Ишчилар, студентлар, корхоналарнинг инженер-техник ходимлари ва мактаб ўқувчилари халқ цирки аъзоларидир.

Суратда: «Ёшлик» коллективи саҳнага чиқиш олдидан.

Р. Нуриддинов фотоси (ЎзТАГ).

ЕТТИ МИНГ ТУП НИҲОЛ

Ғаллаорол шаҳрида кўкаламзорлаштириш ва ободонлаштириш ишлари тезкорлик билан олиб борилмоқда. Шаҳар меҳнаткашлари сўнгги бир ҳафта ичида етти минг туп мевали ва манзарали дарахт кўчатлари ўтқазишди.

Кўчат ўтқазиш ва ободонлаштириш ойлиги қизғин давом этмоқда.

А. ЭРГАШЕВ.

• Спорт

ОҒИР АТЛЕТИКА:

СССР РЕКОРДИ

Брест шаҳрида ўсмирлар ўртасида ўтказилган СССР чемпионатида республикамиз вакиллари муваффақиятли куч синашдилар. 75 килограмм вазнли Славик Ню икки курашда кумуш медалли бўлди. Лекин у даст кўтаришда 152,5 килограммли натижа кўрсатиб, мамлакат рекордини ўрнатди. Яна бир вакилимиз—82,5 килограмм вазнли Ҳамроқул Маматқулов (Самарқанд) чемпионатнинг олтин медалини қўлга киритди. У икки курашда 347,5 килограммли натижа кўрсатди.

●

ФУТБОЛ МАЙДОНЛАРИДА

✦ Европа кубоклари. Кубок эгалари кубоги учун курашнинг дастлабки чорак финал учрашувини Франциянинг «Бордо» командаси майдонида ўтказган пойтахт торпедочилари имкониятни (1:0) бой беришди. Киев динамочилари эса чемпионлар кубоги учун учрашувни Стамбулда «Бешиктош» командаси билан ўтказишлари керак эди. Қор-бўрон ва ноқулай об-ҳаво шароити туфайли учрашув икки марта кечиктирилиб, ниҳоят 14 мартда ўтказишга қарор қилинди.

✦ ОЛИЙ ЛИГА.

Эртага мамлакат Футбол чемпионатининг байроғи 50-марта кўтарилади. Юбилей чемпионатида 16 та команда иштирок этади. ЦСКА—«Динамо» (Минск), «Гурия» (Ланчхути) — «Динамо» (Киев), «Нефтчи» (Боку) — «Торпедо» (Москва) командалари ўртасида дастлабки учрашувлар бўлади. Қолган ўйинлар сешанба ва чоршанба кунлари ўтказилади.

КИТОБ ЖАВОНИНГИЗГА

Ўзбекистон ССР «Медицина» нашриёти қуйидаги китобларни ўзбек тилида босмадан чиқарди:

Т. П. Пўлатова. Шифобахш ўсимликларни асранг ва кўпайтиринг. 40 бет. Баҳоси 10 тийин.

Китобчада шифобахш ўсимликларнинг халқ медицинасида турли касалликларни даволашдаги аҳамияти, ёшларни табиатга муҳаббат руҳида тарбиялаш ва ўсимликларни муҳофаза қилишга актив жалб этиш ҳақида сўз боради.

Л. С. Заликина. Беморларнинг умумий парвариши. 226 бет. Баҳоси 60 тийин.

Қўлланмада медицина ҳамширасининг пульмонология ва кардиология бўлимларида, шунингдек, гастроэнтерология ва урология бўлимларининг эндоскопия кабинетларида ишлаш хусусиятлари ёритилган.

М. Ҳамидова, Д. Облоёров. Жигар касалликлари. 40 бет. Баҳоси 10 тийин.

Рисолада жигарнинг тузилиши ва ишлаши, сурункали гепатит ҳамда жигар циррозининг нима сабабдан келиб чиқиши баён этилади.

Ш. Ш. Шомансуров. Алкогол таъсирида болалар нерв системасининг шикастланиши. 72 бет. Баҳоси 45 тийин (рус тилида).

Китобчада ичкиликбозлик ва алкоголизм ҳақидаги адабиётлар ва ота-оналари спиртли ичимлик ичадиган болалардаги нерв системасининг шикастланиши ҳақида гап боради.

• Ташвишли сигнал

КУТУБХОНА ЁРДАМГА МУҲТОЖ

Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон ССР Давлат кутубхонасидан буюрилган китобни олиш учун қарийб олти соат вақт керак бўлди.

— Омадингиз бор экан, — деб «тинчлантиришди» ходимлар. — Бизда китоб олишга бундан ҳам кўпроқ вақт сарфланади, ҳатто бир кун кетадиган ҳоллар ҳам бўлади.

Ўрта Осиёдаги бу катта кутубхона ўқувчилари кўнглига бу гаплар таскин беришн амри маҳол. Таққослаш учун айтиб қўяйлик: Москвадаги В. И. Ленин номли СССР Давлат кутубхонасида буюртмангиз бажарилишига 15 минут, Олмаота ва Ашхободда ўрта ҳисобда 20 минут кетади. Хўш, Ўзбекистонда нормал ишлаш учун нималар халақит беряпти?

Ана шу саволга жавоб излаб юриб, комплектлаш бўлимининг ходимига дуч келдим. У нашрларга ишлов бериш бўлимига топшириш учун бир қучоқ китобни кўтариб борарди. Бу ерда ҳамма ишлар қўлда бажариладди — механизация ва автоматлаштириш қаёқда дейсиз? Шунинг учун ҳам оғир китоблар омбордан ўқув залига ва яна қайтиб омборга шу хотин-қизлар қўлида саёҳат қилади. Баъзида автомобилдан фойдаланишга тўғри келади. Чунки кутубхона бўлимлари тўрт тарафда жойлашган. Кўпинча китоб бир адрес бўйича буюрилса, иккинчисидан олинади ва учинчисига етказиб берилади. Машинада бензин бўлса ҳайҳай-я, лекин бензин бўлмай қолса-чи? Бундай ҳоллар ҳам тез-тез бўлиб туради.

Китобни олаётиб бошқа бир хижилликка дуч келасиз, буюртмангизнинг ярмигина бажарилган, қолган китоблар каталогда бор бўлгани билан омборда йўқ. Кутубхонада картотекани сира ҳам тартибга солиша олмаяпти. Бундан ўн уч йил аввал чиққан ёнғинда 400 мингтадан кўп китоб, 800 минг нусхага яқин газета ёниб кетган. Ҳолбуки, улар ҳанузгача бор китоб ва газеталар рўйхатида туради. 4300 китобнинг қаердалиги умуман номаълум...

Кутубхонада қадимги нашрларнинг қимматли фонди бор. Улар XV—XVIII асрларга тааллуқли китоблардир. Табиийки, уларни дуч келган кишига бериб бўлмайди, албатта. Бу ерда тарихчилар, адабиётшунослар, ёзувчилар, файласуфлар, журналистларни ғоятда қизиқтирувчи ноёб «Туркистон тўплами»нинг 594 томи ҳам сақланмоқда. Аммо уларнинг ёнига яқинлашиб бўлмайди. Лекин иложини топса бўлади: бу нашрларни микрофильм қилиш керак. Лекин бошқа кутубхоналарда кенг қўлланилаётган бу методга негадир ўтишмаяпти.

Булар шубҳасиз кутубхонанинг обрў-эътиборига салбий таъсир этмай қолмайди. Мана бу рақамларга эътибор беринг: яқин-яқингача кутубхонага ҳар йили 30 мингга яқин китобхон келарди. Ҳозир бу рақам қоқ ярмига қисқариб кетди.

Бир ярим миллион жилд китоб-кутубхона бутун фондининг учдан бир қисми ҳанузгача ўралиб боғлангани ҳолда полда, дераза токчаларида, бошқа жойларда чанг босиб ётибди. Жавонларда жой етишмаслигидан — китоб сақлаш қоидаларини бузган ҳолда — нашрларни мумкин қадар зичлаштириб жойлаштиришга тўғри келади. Бундан китоблар «хасталанади», саҳифалари ва муқоваларига куя тушади...

— Нима ҳам қила олардик? — дейди кутубхона директори А. У. Дадабоев. — Жамики фондни жойлаштириш учун бизга 10 минг квадрат метрдан зиёд саҳн керак бўлади. Ҳозирча эса икки ярим баравар оз саҳн билан қаноат қилиб турибмиз.

Кутубхона фондлари кун сайин кўпайиб бормоқда. Бу ерга ҳар йили мамлакатимизнинг ҳамма ерлари ва чет эллардан 200 минг нусхага яқин китоб, газета, журналлар, географик карталар, ноталар, граммофон ёзувлари, босма графика, техника адабиётининг махсус турлари келиб туради. Лекин қўядиган жой йўқ, уларни ишловдан ўтказиб улгуриша олмаяпти.

Кутубхона раҳбарлари турли юқори ташкилотларга неча бор мурожаат этишди. У ерда эътирозларга диққат билан қулоқ солиб, ҳамдард бўлишади, ёрдам беришга ваъда қилишади. Бир сафар ҳатто авария ҳолатидаги уйларнинг бирини таклиф ҳам этишди, лекин ҳамма ёғини зах босган бу жойга китобларни келтириб жойлаштириш — соғлом болани юқумли касалликлар касалхонасига ётқизиш билан баробар эди.

Кутубхона янги биноси қурила бошлаганига 11 йил бўлди. Лекин ҳалигача ишнинг ярми ҳам бажарилмаган, 15 қаватли бино лойиҳада бор холос... Эссиз, пойдевор! Уни ўт босиб ётибди... Бу кутубхонага республика Маданият министрлиги ёрдам бермаса, ким ёрдам беради?

Э. ТУХВАТУЛЛИНА,
ЎзТАГ мухбири.

«ЖУРНАЛИСТ» КЛУБИДА

Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитети ҳузурида жамоатчилик асосида ташкил этилган «Журналист» клубининг фаолият кўрсата бошлаганига ярим йилча бўлиб қолди. Бу даврда клуб мутасаддилари ранг-баранг мавзуда иш олиб боришди. Ижодий союзлар билан ўзаро аҳдномалар тузилди. Журналистларнинг бўш вақтларини мароқли ташкил этиш ва дам олишларини уюштириш борасида режалар тузилди. Қаламкашлар учун видео ва кинозаллар, концертлар, қизиқарли учрашувлар, кўргазмалар, ҳатто ҳаваскорлик саҳналарини ташкил этиш мўлжалланмоқда.

Яқинда рассом Йигитали Турсунназаровнинг асарларидан ташкил топган кўргазма очилди.

Х. ҲАЙДАРОВ.

Редактор
Л. ҚАЮМОВ.

• Тингланг, томоша қилинг

8 март, якшанба

Телевидение

МТ-I. 8.00 —Зарядка. Мультфильм. Музика. 8.30 — Время. 9.15 — «Яшасин, сюрприз». 9.35 — Ритмик гимнастика. 10.20 — Спортлото. 10.35 — «Будильник». 11.05 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан! 12.05 — Тонгги почта. 12.35 — «Киносаёҳатчилар клуби». 13.35 —Музикали киоск. 14.05 — Қишлоқ янгиликлари. 15.05— Здоровье. 15.50 — Енгил атлетика. Жаҳон чемпионати. 16.50 —Бизнинг уй. 17.35— Эртак хузурида меҳмонда. 19.05 — Халқаро панорама. 19.50 — Мультфильм. 20.00 — Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.10 — Халқаро хотин-қизлар куни—8 Мартга бағишланган байрам концерти. 00.10 —Янгиликлар. 00.15 — Синхрон сузиш.

МТ-II. 9.00 — Зарядкага, сафланинг! 9.20 — Ҳужжатли фильм. 9.40 — Бадиий фильм. 10.55 — Реклама. 11.00 — Рус тили. 11.30 — Свердлов телевидение студиясининг программаси. 12.30 — «Куйловчи Россия». Бадиий фильм 1 ва 2-сериялар. 14.50 — Фильм-концерт. 15.20 — Мультфильмлар. 15.50 — Музикали дақиқалар. 16.25 — «Плюшчихадаги уч терак». Бадиий фильм. 17.40—Балл рақслари. 18.40 — Ҳужжатли фильм. 19.40 — Жонли табиат. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.55— Жаҳон музикаси маданияти хазинасидан. 21.30 — Время. 22.00 — Ҳужжатли фильм. 22.15 — Спорт программаси. 23.35— Янгиликлар.

ЎзТВ-I. 7.05 — Куйлар, қўшиқлар, табассумлар. 8.00 — Ахборот. 8.20 — Кўклам овунчоқлари. 8.30 —Время. 9.10— Биргаликда куйлаймиз. 9.35 — Ёшлик. 10.50—Истеъдод 11.10— Бойчечак. 11.30—«Мен бир қизни учратдим». Бадиий фильм. 12.45 — Ўзбекистон: спорт шуҳрати эстафетаси. 18.05 — Ҳар доим бўлсин онам! 18.15 —Объективда — ҳаёт. 19.30— Ахборот. 19.45 — Нафосат. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Аёл гўзаллиги дунёни безар. 21.30 —Время. 22.05 — Аёл гўзаллиги дунёни безар.

Радио

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 7.15 — Янги қўшиқларни ўрганамиз. 8.30 — Азиз хотин-қизлар, Сизлар учун. 9.15 — Табассум. 10.15 — Дугоналар. 11.30 — Қиз қалби қўшиқлари. 12.10 — Ишчинома. 13.00 — Чорвадор. 13.30 — Мухтарама аёллар. 14.00 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.25 — Театр микрофон олдида. 17.10 — Ўзбек қизи овози. 18.15 — Дунё хотин-қизлари тинчлик ва ядровий қуролсизланиш талабдори. 18.30 — Онажон, йўқдир армоним. 19.20 — Ёшлик. 21.00 — Халқаро кундалик. 21.10 — Табассум. 22.30 — Байрамингиз билан.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси: 700083, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-54-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.